

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra práva

Diplomová práce

Právní a ekonomické aspekty podnikání start-upů

Vypracoval: Bc. Dominik Walter
Vedoucí práce: Ing. Martina Krásnická, Ph.D. LL.M.

České Budějovice 2021

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta
Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Dominik WALTER**
Osobní číslo: **E17775**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Téma práce: **Právní a ekonomické aspekty podnikání start-upů**
Zadávající katedra: **Katedra regionálního managementu a práva**

Zásady pro vypracování

Cíl:

Se založením podniku se kromě ekonomických aspektů pojí i aspekty právní. Cílem práce je tyto aspekty popsat, identifikovat vhodnou právní formu pro startupy a zhodnotit jejich výkonnost.

Metodický postup:

- 1) Literární přehled – Studium odborné literatury a právních předpisů. Vymezení nejdůležitějších právních otázek souvisejících s podnikáním.
- 2) Praktická část – Identifikace vhodné právní formy podnikání pro startupy a zhodnocení jejich výkonnosti.

Rámcová osnova:

1. Úvod
2. Teoretická část
3. Metodický postup a cíle práce
4. Praktická část
5. Závěr

Rozsah pracovní zprávy: **50-60 stran**

Rozsah grafických prací: **dle potřeby**

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

1. Bussgang, J. (Říjen 2017). Do You Belong at a Start-Up? Načteno z <https://hbr.org/2017/11/are-you-suited-for-a-start-up>
2. Wyant, J. C. (Červen 2007). How to start up a start-up. Načteno z <https://www.nature.com/articles/nphoton.2007.81>
3. Moens, G., Trone, J. (2010). Commercial Law of the European Union. Londýn, New York: Springer.
4. Srpová, J., Svobodová, I., Skopal, P., & Orlík, T. (2011). Podnikatelský plán a strategie. Praha: Grada Publishing.

5. Skálová, J. (2015). Účetní a daňové souvislosti zákona o obchodních korporacích. Praha: Wolters Kluwer.

6. Novotný, J., & Šašek, P. (2017). Právní základy podnikání. Plzeň: Fakulta ekonomická Západočeské univerzity v Plzni.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Martina Krásnická, XXX**
Katedra regionálního managementu a práva

Datum zadání diplomové práce: **21. září 2020**
Termín odevzdání diplomové práce: **16. dubna 2021**

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 19
370 05 České Budějovice

doc. Dr. Ing. Dagmar Škodová Parmová
děkanka

doc. PhDr. Miloslav Lapka, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 23. září 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury. Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 16. dubna 2021

.....

Bc. Dominik Walter

Tímto bych rád poděkoval paní Ing. Martině Krásnické, Ph.D. LL.M za odborné vedení, přátelský přístup a cenné rady, které mi v rámci vedení diplomové práce poskytla.

Obsah

ÚVOD	8
TEORETICKÁ ČÁST.....	9
1. PODNIKÁNÍ, PODNIKATEL A PODNIK.....	9
1.1 Podnikání.....	9
1.2 Podnikatel.....	9
1.3 Podnik (obchodní závod)	9
1.4 Bariéry podnikání	10
2. FORMY PODNIKÁNÍ	11
2.1 Společnost s ručením omezeným.....	13
2.2 Akciová společnost.....	13
3. STARTUPY	15
3.1 Definice startupu	15
3.1.1. Životní cyklus startupu	17
3.2 Startupy ve světě	18
3.3 Startupy v České republice.....	18
3.3.1 Největší české startupy	19
3.3.2 Státní podpora startupů v ČR.....	20
4. BARIÉRY SPOJENÉ SE ZALOŽENÍM STARTUPU	22
4.1 Financování startupu.....	22
4.1.1 Přímé typy financování startupu	22
4.1.2 Nepřímé typy financování	24
4.2 Právní stránky založení startupu	26
4.2.1 Volba právní formy podnikání	26
4.2.2 Základní dokumenty a úprava vztahů uvnitř startupu	28
4.2.3 Právní agentury	29
4.2.4 Právní ochrana startupu a jeho produktu	30
CÍL A METODIKA DIPLOMOVÉ PRÁCE	34
5. CÍL DIPLOMOVÉ PRÁCE.....	34
6. METODIKA DIPLOMOVÉ PRÁCE	35
PRAKTICKÁ ČÁST	39
7. ANALÝZA OBCHODNÍCH SPOLEČNOSTÍ A STARTUPŮ	39
7.1 Právní formy podnikání společností a startupů.....	40
7.2 Vznik nových společností a startupů.....	41
7.3 Zaměstnanci ve společnostech a startupech	43
8. JEDNODUCHÁ SPOLEČNOST NA AKCIE.....	45

8.1 Porovnání jednoduché společnosti na akcie s akciovou společností a společností s ručením omezeným na Slovensku a v ČR.....	46
9. EKONOMICKÁ ANALÝZA STARTUPŮ	50
9.1 Identifikace analyzovaných společností.....	50
9.1.1 Chytrý Honza, a.s.....	50
9.1.2 Ušetřeno.cz, s.r.o.	50
9.1.3 IT společnosti dle databáze Albertina	51
9.2 Finanční analýza společností.....	51
9.2.1 Ekonomická analýza společnosti Chytrý Honza, a.s.	52
9.2.2 Ekonomická analýza společnosti Ušetřeno.cz, s.r.o.	53
9.2.3 Ekonomická analýza startupů – akciové společnosti.....	55
9.2.4 Ekonomická analýza startupů – společnosti s ručením omezeným	57
9.2.5 Ekonomická analýza startupů – závěrečné porovnání	59
ZÁVĚR.....	65
SUMMARY	68
SEZNAM LITERATURY	69
SEZNAM OBRÁZKŮ	75
SEZNAM TABULEK	75
SEZNAM GRAFŮ	75

Úvod

Podnikání hraje v ekonomice každého státu důležitou roli. Nově vznikající podniky mají schopnost zvyšovat ekonomickou aktivitu země, vytvářet pracovní místa a přicházet s inovacemi. Pro každý stát jsou klíčové především malé a střední podniky, o kterých se často říká, že tvoří páteř ekonomiky.

Zahájení podnikání se však pojí s několika bariérami, které musí začínající podnikatel překonat. Jedná se především o bariéry finančního a právního charakteru. Mezi bariéry finanční se řadí obzvláště počáteční obtíže se získáním finančních prostředků nutných k zahájení podnikání. Mezi bariéry právního charakteru patří zvolení vhodné právní formy podnikání a zajištění základních dokumentů sloužících k nastolení vztahů uvnitř společnosti. Neméně důležitou činností sloužící k překonání právních bariér je zabezpečení právní ochrany společnosti, případně produktu, který společnost nabízí.

Ve spojení se zahájením podnikání se ve světě začalo v posledních několika letech mluvit o tzv. startupech. V zásadě se jedná o rychle rostoucí a nejčastěji technologicky zaměřené společnosti s velkým potenciálem budoucí hodnoty a prosperity. V České republice k dnešnímu dni existuje už stovky startupů, přičemž mnoho z nich má v současnosti tržní hodnotu přesahující miliony korun.

Z ekonomického hlediska se české startupy často vyznačují vysokou zadlužeností a skokově rostoucími tržbami. Bývají dlouhodobě neziskové a bod zlomu přichází až po několika letech.

Vzhledem k potenciálu, který startupy představují, se do jejich podpory zapojil i stát. Pod státní záštitou tak vzniká mnoho projektů pomáhajících startupům s finanční nebo právní stránkou podnikání. Zásadní roli ve státní podpoře hrají vědecko-technické parky, agentura Czech Invest nebo Evropský investiční fond, se kterým Česká republika spolupracuje od roku 2017.

S rostoucím počtem startupů přistupují některé státy ke změnám legislativy a umožňují vzniknout novým právním formám podnikání. Například na Slovensku je od roku 2017 možné založit tzv. jednoduchou společnost na akcie. Tato právní forma podnikání je navržena tak, aby odpovídala specifickým požadavkům tamějších startupů. Jednoduchá společnost na akcie kombinuje výhody společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti. Nabízí se otázka, zda by tato nová forma podnikání měla smysl i v České republice.

Teoretická část

1. Podnikání, podnikatel a podnik

1.1 Podnikání

Podnikání lze charakterizovat jako obor lidské činnosti, který primárně slouží k uspokojování lidských potřeb. Podnikání, jako každá jiná společenská činnost, je upravována a limitována příslušnými právními předpisy, které v dané zemi platí. Podnikání lze taktéž chápat jako určité oprávnění poskytované státní mocí, které občanům umožňuje nakládat se svým majetkem dle svého uvážení. (Novotný & Šašek, 2017)

1.2 Podnikatel

Dle nového občanského zákoníku je podnikatel definován takto: „*Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele*“ (Zákon č. 89/2012 Sb., § 420, Nový občanský zákoník, v aktuálním znění, 2012).

Zmíněná definice občanského zákoníku obsahuje pojmy, které je možné více rozvést

- Samostatnost – podnikatel samostatně a sám za sebe rozhoduje ohledně činností svého podniku;
- Soustavnost – vykonávaná činnost není pouze příležitostná;
- Podnikání na vlastní účet – podnikatel svou obchodní činnost provozuje pod svým jménem nebo pod svou obchodní firmou;
- Podnikání na vlastní odpovědnost – podnikatel je samostatný a odpovídá za výsledky svého podnikání;
- Podnikání za účelem dosažení zisku – podnikatel se snaží pomocí podnikatelské činnosti dosáhnout zisku, přičemž pro definici podnikání není stěžejní, zda ho skutečně dosáhne.

1.3 Podnik (obchodní závod)

Podnik je v EU definován takto: „*Podnikem se rozumí každý subjekt vykonávající hospodářskou činnost, bez ohledu na svou právní formu. K těmto subjektům patří zejména osoby samostatně výdělečně činné a rodinné podniky vykonávající řemeslné a jiné činnosti a obchodní společnosti nebo sdružení, která pravidelně vykonávají hospodářskou činnost.*“ (Nařízení komise EU č. 651, 2014).

Nový občanský zákoník místo pojmu podnik přináší nový pojem – obchodní závod. Definuje jej následovně: „*Obchodní závod je organizovaný soubor jmění, který podnikatel vytvořil a který z jeho vůle slouží k provozování jeho činnosti*“ (Zákon č. 89/2012 Sb., § 502, Nový občanský zákoník, v aktuálním znění, 2012).

1.4 Bariéry podnikání

Mezi bariéry podnikání patří takové faktory, které lidem znemožňují začít s podnikáním. Lze je rozdělit do dvou základních skupin (Veber, Srpová, & kolektiv, 2012):

- Interní bariéry (vnitřní podmínky závislé na podnikateli)
  - Člověk podnikat nechce – nemá žádný motiv podnikat (je spokojený v roli zaměstnance) nebo má obavy z rizik plynoucích z podnikání;
  - Člověk podnikat neumí – nemá žádný nápad (know-how), chybí mu základní znalosti nutné pro započetí podnikání nebo vůbec nemá vhodné předpoklady potřebné k podnikání (např. manažerské schopnosti);
  - Člověk podnikat nemůže – nedisponuje vhodnými zdroji, prostory nebo mu chybí podpora rodiny.
- Externí bariéry (vnější podmínky nezávislé na podnikateli)
  - Ekonomické prostředí – tato bariéra souvisí především s účetními, daňovými, cenovými a dalšími podmínkami, kterými se musí podnikatel řídit;
  - Právní prostředí – problémy spojené s náročností podnik založit a následně vést při dodržení všech zákonů a pravidel;
  - Podnikatelská infrastruktura – pojišťovací, bankovní nebo také komunikační služby nutné k provozování podnikání.

2. Formy podnikání

Při započetí podnikání je zásadní zvolit vhodnou formu podnikání. Formy podnikání se liší například v možnostech ručení, potřebného kapitálu pro založení, minimálního počtu osob atd. Díky tomu je vhodné zvolit takovou právní formu podnikání, která bude zakladateli/zakladatelům co nejvíce vyhovovat. V České republice lze podnikat na základě živnostenského podnikání jako fyzická osoba nebo pomocí obchodní korporace jako právnická osoba. Mezi obchodní korporace patří veřejná obchodní společnost, komanditní společnost (společně nazývány osobními společnostmi), společnost s ručením omezeným a akciová společnost (tzv. kapitálové společnosti). Dále pak ještě družstvo, evropská společnost a evropské hospodářské zájmové sdružení.

V tabulce č. 1 následuje stručné porovnání právních forem v České republice. V další části se autor, vzhledem k tématu této práce, více zaměřil pouze na společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti.

Tabulka 1 - Právní formy podnikání v ČR

	Podnikání fyzické osoby	Podnikání právnické osoby			
	Živnostník	Osobní společnosti		Kapitálové společnosti	
		Veřejná obchodní společnost (v.o.s.)	Komanditní společnost (k.s.)	Společnost s ručením omezeným (s.r.o.)	Aktivní společnost (a.s.)
Počet zakladatelů	1 osoba	Minimálně 2 osoby	Nejméně 2 osoby – jeden komplementář a jeden komandista	Minimálně 1 osoba	Minimálně 1 osoba
Ručení	Neomezené	Neomezeně, společně a nerozdílně veškerým svým majetkem	Komplementář celým svým majetkem a komandisté do výše nesplacené vkladu	Společnost neomezeně, společníci do výše svých nesplacených vkladů	Společníci neomezeně, akcionáři za závazky společnosti neručí
Počáteční kapitál	Není určeno	Není určeno	Není určeno	Minimálně 1 Kč	Minimálně 2 000 000 Kč
Administrativní náročnost při založení	Jednoduché	Sepsání společenské smlouvy, přičemž je zpravidla nutná asistence právníka	Sepsání společenské smlouvy, přičemž je zpravidla nutná asistence právníka	Sepsání společenské smlouvy, přičemž je zpravidla nutná asistence právníka, složení peněz na účet společnosti	Sepsání zakladatelské listiny a stanov, zpravidla nutná asistence právníka, složení peněz na účet společnosti
Účast na zisku	Veškerý zisk patří podnikateli (po zdanění)	Rovným dílem mezi veškeré společníky, případně podle společenské smlouvy	Mezi komplementářem a komandisty na poloviny a následně mezi komplementáři rovným dílem a mezi komandisty podle výše vkladu. Jinou úpravu umožňuje společenská smlouva	Podle vkladu společníků. Jinou úpravu umožňuje společenská smlouva	Dle rozhodnutí valné hromady
Výhody a nevýhody	Obtížný přístup k úvěrům, nižší důvěryhodnost než PO, vyšší důvěryhodnost týkající se splácení závazků	Nezvyklé pro obchodní partnery, vyšší důvěryhodnost týkající se splácení závazků	Obtížný přístup k úvěrům, nezvyklé pro obchodní partnery, komplikované vztahy mezi komplementáři a komandisty	Nejběžnější a nejvíce vyhovující forma podnikání, relativně dobrý přístup k úvěrům	Nejlehčí přístup k úvěrům, nejvyšší stupeň ochrany věřitelů, vysoký počáteční kapitál, složitější správní orgány

Zdroj: (ipodnikatel.cz, 2014), (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodní korporacích, 2012), vlastní zpracování

2.1 Společnost s ručením omezeným

Společnost s ručením omezeným (s.r.o.) je nejvyužívanější formou podnikání právnických osob. Jedná se o společnost, kde společníci ručí za dluhy společně a nerozdílně, ovšem pouze do výše svých nesplacených vkladů. Podíl společníka ve společnosti určuje to, jaký je poměr mezi jeho vloženým kapitálem a celkovým základním kapitálem společnosti (pokud společenská smlouva neurčí jinak). K založení s.r.o. je třeba minimálně jedna osoba, která může být osobou právnickou i fyzickou. (Novotný & Šašek, 2017)

Nejvyšším orgánem je valná hromada a statutárním orgánem jsou jednatele, kteří jsou valnou hromadou jmenováni. Jednatelé společnosti odpovídají za obchodní vedení společnosti. Společenská smlouva umožňuje taktéž zvolit dozorčí radu coby kontrolní orgán společnosti, který dohlíží např. na činnost jednatelů a přezkoumává roční účetní závěrku. (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodní korporacích, 2012)

Základním dokumentem společnosti je společenská smlouva, případně zakladatelská listina, pokud společnost zakládá jediná osoba. Zakladatelská listina i společenská smlouva musí mít formu notářského zápisu. Ve společnosti s ručením omezeným mají společníci vkladovou povinnost – minimálně 1 Kč. Každý společník musí splnit vkladovou povinnost v lhůtě stanovené společenskou smlouvou, případně maximálně 5 let od založení společnosti nebo od vstupu do ní. Pokud společenská neurčí jinak, má společník právo na zisk v takové výši, která odpovídá jeho podílu ve společnosti. (Novotný & Šašek, 2017)

2.2 Akciová společnost

Akciová společnost (a.s.) je taková společnost, kde je základní kapitál rozložen do určitého počtu akcií s předem stanovenou jmenovitou hodnotou. Akciová společnost ručí celým svým majetkem, přičemž samotní akcionáři za závazky společnosti neručí. Společnost může založit minimálně jedna právnická nebo fyzická osoba. Základní kapitál rozložený do akcií musí být minimálně 2 miliony Kč. Základní dokumenty akciové společnosti tvoří stanovy. Nejvyšším orgánem akciové společnosti je valná hromada. (Pavlů, 2014)

Akcie společnosti jsou cennými papíry, které akcionáři přiznávají právo podílet se na zisku (tzv. dividendy). Dále mu přiznávají právo účasti na valné hromadě, kde podle výše hodnoty držných akcií svým hlasem ovlivňuje obchodní činnost společnosti. Mezi další práva akcionáře patří možnost vyžádat si informace o společnosti. (Novotný & Šašek, 2017)

Zákon o obchodních korporacích rozlišuje systém vnitřní struktury na dualistický a monistický. V dualistickém systému orgány společnosti tvoří představenstvo a dozorčí rada. V systému monistickém jsou orgány společnosti správní rada a statutární ředitel¹. (Novotný & Šásek, 2017)

---

¹ Novela zákona o obchodních korporacích, účinná od 1.1.2021, ruší v rámci monistické struktury orgán statutárního ředitele. Jedinými zřizovanými orgány by nově měly být valná hromada a správní rada. (Vajdová, Málek, & Roučková, 2020)

3. Startupy

Startup (nebo také start-up) je v posledních několika letech jeden z nejskloňovanějších pojmů v podnikatelské sféře. Ještě před několika lety tento termín neexistoval, nyní je však známý nejen odborníkům, ale také široké veřejnosti. Existuje magazín zabývající se startupy, pořádají se startupové festivaly, startupové veletrhy a hodnota takovýchto podniků se celosvětově pohybuje v řádech miliard dolarů.

Rozmach startupů se datuje na počátek 90. let minulého století a mezi první takové společnosti se řadí technologické organizace se sídlem v americkém městě Silicon Valley. V současnosti však vznikají startupy na celém světě. Například v České republice vzniklo hned několik velice úspěšných startupů.

3.1 Definice startupu

Samotný pojem startup nemá mezi odborníky ani podnikateli jasnou definici. Nicméně existuje hned několik expertů, kteří se ve svých člancích definicí tohoto termínu zabývají.

Mezi nejuznávanější autory v tomto oboru patří Paul Graham, zakladatel a investor několika velice úspěšných startupů. Ten popisuje startup takto: „*Startup je společnost určená k rychlému růstu. Ne všechny založené společnosti jsou ovšem automaticky startupem. Ačkoliv se to často předpokládá, podmínkou pro definici startupu není využití nových technologií, venture kapitálu² nebo plánování prodeje společnosti po dosažení určitého úspěchu. Jedinou podmínkou je růst. Všechno, co se týká startupu, vyplývá z růstu*“ (Graham, 2012, vlastní překlad).

Dalším odborníkem a uznávaným autorem několika knih o startupech a profesorem na předních amerických univerzitách je Steve Blank. Jeho definice je následující: „*Startup je dočasná organizace navržená tak, aby hledala obchodní model, který je opakovatelný a škálovatelný. Rozdíl mezi obchodní společností a startupem je v tom, že obchodní společnost má již připravený obchodní model, zatímco startup ho teprve hledá*“ (Blank, 2010, vlastní překlad).

Pro splnění škálovatelnosti jakožto podmínky při vytváření obchodního modelu, musí startup najít takový systém prodeje svého produktu, při kterém je možné rychle zvyšovat objem prodeje, aniž by k tomu úměrně rostly náklady. Z ekonomického hlediska lze říct,

---

² Venture kapitál – rizikový kapitál využívaný k financování počátečního rozvoje společnosti a inovačních projektů. (Mareš, 2008)

že je nutné zachovat vysoký podíl fixních nákladů na celkových nákladech. Naopak variabilní náklady je vhodné dostat na co nejnižší úroveň. Právě z tohoto důvodu se o startupech často mluví jako o technologických společnostech, neboť u podnikání v jiných oborech toto ve většině případů možné není. (Investopedia, 2019, vlastní překlad)

Typickým příkladem startupu je Facebook. Co se týče škálovatelnosti, dokázal se rozšiřovat mezi uživatele závratným tempem, aniž by ze strany vedení společnosti byly potřeba další výrazné investice. Tento předpoklad spustil masivní růst celé firmy a dnes se Facebook považuje za jednu z nejhodnotnějších společností na světě.

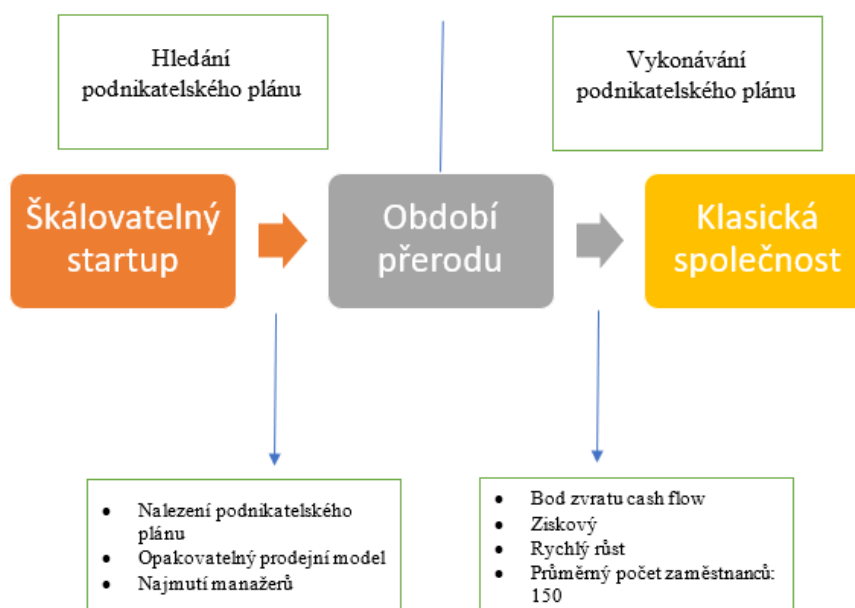
Investor a zakladatel fondu podporující startupy Dave McClure vidí jejich definici ve třech bodech. Tvrdí, že startup je společnost, která si je nejistá ohledně toho (McClure, 2013, vlastní překlad):

- 1) Jaký je její produkt;
- 2) Kdo jsou její zákazníci;
- 3) Jak na produktu vydělat.

Ne vždy musí být startup nutně technologickou společností. Jak dokazují výše popsané definice, stačí mít takový podnikatelský plán, který umožňuje rychlý růst a škálovatelnost.

Na obrázku č. 1 je možné vidět schéma přerodu startupu do klasické společnosti.

Obrázek 1: Přerod startupu do klasické společnosti.

Zdroj: (Gascoigne 2016, vlastní zpracování a překlad)

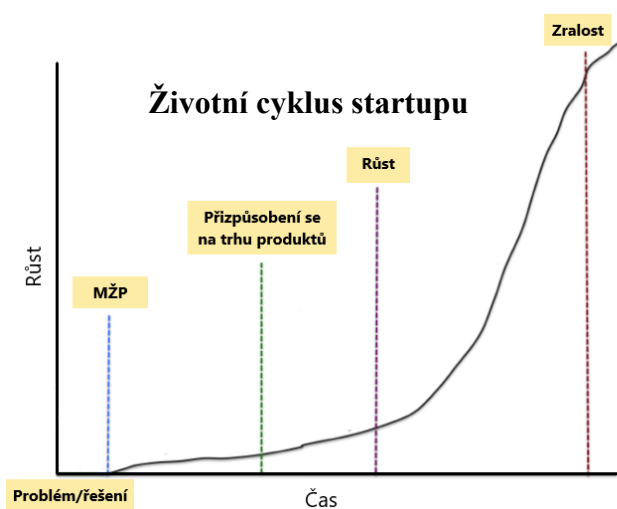

3.1.1. Životní cyklus startupu

Stejně jako definice samotného startupu není jednoznačná, tak ani životní cyklus těchto organizací nemá obecně platnou definici. Lze vycházet například ze slov Morgana Browna, zakladatele několika velkých a úspěšných startupů. Podle něho má životní cyklus startupu 5 fází (Brown, 2016, vlastní překlad):

1. **Problém/řešení:** Nalezení problému a jeho řešení. Zamyšlení se nad tím, jací lidé mají stejný problém a jestli je možné ho vyřešit určitým produktem (určení cílové skupiny zákazníků);
2. **Minimální životaschopný produkt (MŽP):** Vytvoření produktu s minimálními náklady, který otestuje hypotézu ohledně řešení problému a naláká první zákazníky;
3. **Přizpůsobení se na trhu produktů:** Mezi zásadní se počítá tzv. míra retence – jestli se vracejí zákazníci k produktu. Zajištění co nejvyšší míry retence je v této fázi startupu klíčové;
4. **Růst:** V této fázi je důležité najít odborníky, kteří pomůžou společnosti více rozvíjet. Růstová fáze bývá zpravidla ta nejdelší a vede k takovému rozšíření společnosti, ve které se poprvé stává zisková;
5. **Zralost:** V tomto stádiu se růst zpomalí. Důležité je, aby se růst nezastavil úplně, proto je nutné uvažovat o případné expanzi do zahraničí nebo rozšíření současných činností podniku. Dalším možným krokem zakladatele je v této fázi prodej vybudované společnosti.

Obrázek 2: Životní cyklus startupu.

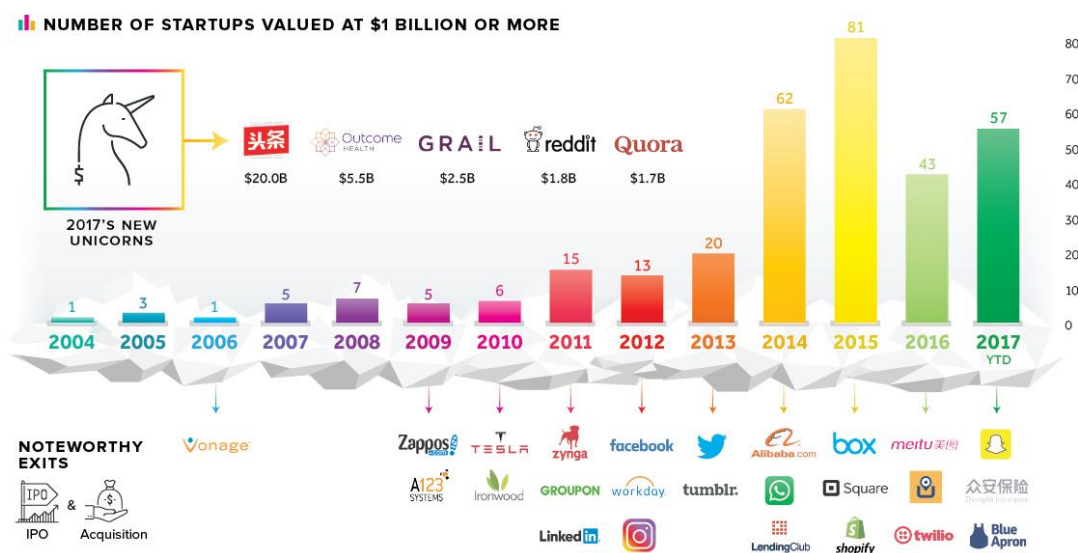
Zdroj: (Brown, 2016, vlastní zpracování a předklad)

3.2 Startups ve světě

Z důvodu složité definice pojmu startup není jednoduché nalézt informace o počtu takto založených společností. Podle platformy sdružující startupy v USA existuje jen v této zemi více jak 38 000 takových společností. Na celém světě by se jich proto mohlo vyskytovat více jak 100 000. (AngelList, 2019)

Některé z těchto podniků se mohou stát tzv. „jednorožci“ – společnosti s odhadovanou hodnotou vyšší než miliarda dolarů. Na následujícím obrázku č. 3 z roku 2017 je možné vidět nárůst takových organizací.

Obrázek 3: Společnosti s hodnotou vyšší než 1 miliarda dolarů

Zdroj: (Desjardins, 2017)

Ještě v roce 2004 existovala pouze jedna taková společnost, v roce 2014 jich bylo už 81. Ve společnosti těchto startupů figurují podniky, jejichž produkty využívá velké množství lidí ve světě i České republice. Jedná se například o Facebook, Instagram, LinkedIn nebo Twitter. Dopady těchto organizací na životy lidí po celém světě jsou tudíž velké.

3.3 Startups v České republice

Nejen ve světě, ale i v České republice zaznamenaly startupy v posledních letech velký rozmach. V současné době v ČR vykonává činnost přibližně 2300 startupů, přičemž 1331 z nich jsou mladší 10 let. (Startupmap, 2020)

V roce 2018 si nechala síť investorů Keiretsu Forum vypracovat studii zabývající se českými startupy a přišla s několika zajímavými postřehy. (Keiretsu Forum, 2018)

- 44 % startupů zakládají lidé ve věku 18-29 let;
- Většina českých startupů není starších 3 let;
- Demografický profil českého startupisty je muž, bezdětný, vysokoškolsky vzdělaný s věkem kolem 30 let;
- Dvě třetiny startupů považují za hlavní problém nedostatek kvalitních zaměstnanců;
- Většina českých startupů se shoduje na tom, že základním rysem jejich podnikání je škálovatelné řešení, které v ideálním případě mění lidem životy;
- Čeští startupisté vnímají nedostatečnou podporu státu v jejich snažení;
- Třetina startupů spolupracuje s akademickou/výzkumnou institucí.

3.3.1 Největší české startupy

Následující seznam obsahuje 10 největších startupů v České republice podle časopisu Forbes. (Forbes, 2018)

1. Kiwi.com – vyhledávač letenek;
2. Productboard – podpora řízení vývoje produktu;
3. SpaceKnow – analýza satelitních snímků;
4. Rossum – nástroj pro automatické zpracování dat z faktur a dokumentů;
5. Prusa Research – Vývoj 3D tiskáren;
6. Rohlík.cz – internetový supermarket;
7. Greycortex – odhalování kyber-bezpečnostních hrozeb;
8. ThreatMark – ochrana uživatelů pomocí umělé inteligence;
9. Sewio Networks – přesná lokalizace uvnitř budov;
10. Davinci Travel System – platforma pro vyhledávání hromadného ubytování.

Mnoho z výše vypsanych společností má k dnešnímu dni hodnotu desítek milionů dolarů. Především původně česká společnost Kiwi.com je považována za ten největší a nejúspěšnější startup, který kdy v České republice vznikl. Společnost v současnosti působí v 9 státech, má přes 2900 zaměstnanců a jeho obrat v roce 2018 překročil jednu miliardu euro. Ještě před koronavirovou krizí, která meziročně snížila tržby společnosti o 65 %, její zakladatelé prodali většinový podíl ve společnosti jednomu z předních amerických fondů – General Atlantic. (Kiwi.com, 2019)

3.3.2 Státní podpora startupů v ČR

S rozmachem startupů v České republice se samozřejmě pojí ekonomický růst celé země. Nejen z tohoto důvodu začal v několika posledních letech do podpory startupů investovat stát. Státní podporu start-upů lze rozdělit do několika skupin. Jde především o vědeckotechnické parky, agenturu CzechInvest nebo Evropský investiční fond.

Vědeckotechnické parky

Vědeckotechnické parky jsou podle IASP (International Association of Science Parks) velice specializované prostory, které hrají klíčovou roli v ekonomickém rozvoji jejich okolí. Mezi jejich hlavní činnosti patří (Sanz, 2017, vlastní překlad):

- Stimulace a řízení toku znalostí a technologií mezi univerzitami a společnostmi;
- Usnadnění komunikace mezi společnostmi, podnikateli a technickými pracovníky;
- Poskytování prostředí vhodného pro tvorbu inovací;
- Usnadnění zakládání nových podniků.

Mezi tyto parky patří například Jihočeský vědeckotechnický park (JVTP). Ten byl založen v roce 2008 za účelem „*podpořit intenzitu, kvalitu a rychlost šíření inovací a transfer technologií do hospodářské praxe regionu*“.

Podporu společnostem JVTP poskytuje prostřednictvím laboratoří, kanceláří, konferenčních prostor nebo technologických hal. Mezi další podporu lze zařadit i výpomoc se zpracováním podnikatelského plánu nebo dotační poradenství. (JVTP, 2019)

CzechInvest

Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest se řadí mezi příspěvkové organizace. Agentura spadá pod Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, přičemž hlavní činností organizace je zprostředkování tuzemských nebo zahraničních investic pro české společnosti podnikající v oblasti výroby, strategických služeb a technologií. Zaměřuje se na malé, střední a začínající podniky s inovativními produkty. Její pobočky lze nalézt ve všech krajských městech ČR a v některých stěžejních městech v zahraničí. (CzechInvest, 2019)

Evropský investiční fond

Tento fond byl založen roku 1994 a jeho úkolem je poskytování rizikových půjček malým a středním podnikům, především novým a technologicky zaměřeným. Výhodou tohoto

fondů je jeho zaručení vůči finančním institucím, které startupovým podnikům poskytnou zdroje. Většinovým podílníkem EIF je Evropská investiční banka. Česká republika s investičním fondem spolupracuje od roku 2017 (DotaceEU.cz, 2019).

4. Bariéry spojené se založením startupu

Stejně jako s běžným podnikáním, i se startupovým podnikáním se pojí mnoho bariér. Mezi nejčastější lze zařadit bariéry finančního a právního charakteru.

4.1 Financování startupu

Ještě několik let zpět byly možnosti financování startupů omezené. Investoři vyhledávali investice spíše do klasických podniků a některé dnes běžné způsoby získání prostředků jednoduše neexistovaly nebo v České republice teprve začínaly a potřebovaly nějaký čas na získání důvěry ze strany začínajících podnikatelů. Pokud však v současnosti zakladatel disponuje dobrým nápadem spolu s pečlivě vypracovaným byznys plánem, jeho možnosti jsou široké. Způsoby financování startupu je možné rozdělit do dvou skupin. První skupinu tvoří financování přímé a druhou financování nepřímé. Do přímých patří vlastní zdroje, rodina, přátelé a „blázni“³, peer-to-peer financování, startupové soutěže, crowdfunding, bankovní úvěry, dotace a získání peněz od investora. Nepřímými typy financování se rozumí startupové inkubátory a akcelerátory. (Buchalceková, 2018)

4.1.1 Přímé typy financování startupu

Vlastní zdroje

Využití vlastních finančních prostředků patří stále k nejvyužívanějším způsobům financování startupu. Hlavní výhodou je možnost nakládání s vlastní společností podle svých představ. Většina startupů však tímto způsobem může fungovat jen určitou dobu. Jakmile se zakladatel dostane do fáze vytváření určitého prototypu a jeho následného nabízení prvním zákazníkům, často mu vlastní finance dojdou. V této chvíli je vhodné začít uvažovat o jiných typech financování. (Buchalceková, 2018)

Rodina, přátelé a „blázni“

Tento typ financování je v těsném závěsu za využitím vlastních prostředků. Na rozdíl od vlastních zdrojů se s tímto typem financování pojí určité závazky, ty jsou však oproti bankovním závazkům vymáhány mnohem méně tvrdým způsobem. Hlavním rizikem jsou spíše budoucí problémy v rodině plynoucí z nejistoty samotného podnikání. (Buchalceková, 2018)

---

³ Z anglické slova „fools“

Peer-to-peer financování

Tzv. financování od člověka k člověku patří mezi nové způsoby financování startupů a v České republice existuje jen několik málo let. Pravděpodobně nejnámější společností poskytující peer-to-peer půjčky v ČR je firma Zonky (která je sama považována za startup). Jeho podstata je jednoduchá. Na online platformě si zakladatel společnosti založí účet a vyplní jednoduchý formulář obsahující informace o požadované výši úvěru, očekávané splatnosti, maximálním úroku a způsobu využití zapůjčených prostředků. Následuje kontrola zprostředkovatele (majitele webové stránky) a následná nabídka mezi drobné investory. Pokud se někomu projekt zalíbí, může budoucímu podnikateli půjčit buďto celou částku nebo jen část a složit se tak na půjčku s více investory. Největší výhodou tohoto způsobu získání zdrojů je zpravidla nižší úrok, než by podnikatel zaplatil bance. Riziko naopak představuje komplikace s vrácením půjček při neúspěšném podnikatelském pokusu. Na rozdíl od banky je nutné vracet peníze ne jednomu, ale hned několika subjektům. (Buchalceková, 2018)

Startupové soutěže

Dalším z několika způsobů, jak zajistit prostředky pro začínající společnost jsou startupové soutěže. V České republice se jich každý rok pořádá hned několik. Výhoda těchto soutěží tkví v tom, že podnikatel dostane možnost představit svůj podnikatelský plán odborné veřejnosti a získá tak důležitou zpětnou vazbu. Dalším kladem takovýchto soutěží je možnost finanční výhry. (Buchalceková, 2018)

Crowdfunding

Crowdfunding společně s peer-to-peer půjčkami patří mezi nové a současně velmi populární způsoby přímého financování startupů v České republice. Celý princip je založen na tom, že si podnikatel na jedné z platforem podporující crowdfunding vytvoří projekt, na který mu mohou návštěvníci webu přispět. Výše částky se odvíjí od požadované odměny pro přispěvovatele. Při nižším příspěvku se může jednat pouze o symbolickou odměnu, za vyšší částku přispěvovatel nejčastěji získá produkt nově vznikající společnosti za výhodnou cenu. Předností této možnosti financování je otestování trhu společně se získáním prvních zákazníků. Zároveň se zakladatel společnosti nemusí vzdávat žádného podílu v podniku, ani nic splácet. (Buchalceková, 2018)

Bankovní úvěr

Úvěr od banky patří mezi nejtradičnější a nejvyužívanější způsoby získání zdrojů. Vzhledem k nulové historii startupu lze však získat bankovní úvěr jen velmi obtížně. Pokud má mít zakladatel společnosti vůbec šanci úvěr získat, musí bance poskytnout do detailu vypracovaný podnikatelský plán a informace o veškerém jeho majetku. Problémem je, že výše úvěru bývá častěji vyšší než hodnota majetku, kterým by mohl dlužník ručit. Další nevýhodou jsou vysoké úroky, které tradiční banky požadují. (Buchalceková, 2018)

Dotace

Pravděpodobně nejméně využívaným způsobem financování startupů jsou dotace. Největším problémem je administrativní náročnost aktu spojeného s žádostí o dotaci a samotné podmínky, které musí startup splnit, aby se o dotaci vůbec mohl ucházet. Pokud je začínající společnost splní, musí správně a bezchybně vyplnit velmi složitý formulář žádosti o dotaci, přičemž bez odborné pomoci se neobejde. V rámci Evropské Unie i České republiky však existuje několik vyčleněných fondů s cílem pomoci začínajícím podnikatelům. Stejně jako u všech dotací je následně nutné vést záznamy o plnění dotačního cíle a výsledky reportovat. (Buchalceková, 2018)

Investor

Investor je jedním z nejskloňovanějších slov v tomto oboru. Pokud společnost nějakého investora získá, často se jedná o potvrzení toho, že její produkt je zajímavý a má potenciál. Celé partnerství je zpravidla založené na tom, že investorovi je nabídnut určitý podíl ve společnosti výměnou za finanční prostředky. Další devizou investora, kromě financí, jsou kontakty a zkušenosti, které může společnosti předat. Vzhledem k tomu, že startupů jsou na světě statisíce a investoři si z nich pečlivě vybírají, příliš často k takovému spojení nedochází. Pokud však investor do startupu prostředky vloží, společnosti to ve většině případů doopravdy pomůže. Zakladatel startupu se však musí smířit s již zmiňovaným postoupením podílu investorovi, ale také s tím, že mu do podnikání bude někdo zasahovat. (Buchalceková, 2018)

4.1.2 Nepřímé typy financování

Inkubátory

Inkubátory patří mezi nepřímé způsoby financování startupů. Je možné se setkat jak se soukromými inkubátory, tak inkubátory zřízenými městem, případně krajem. Jejich

primární činností je výpomoc začínajícím startupům. Jde především o služby spojené s poradenstvím ohledně správného vypracování podnikatelského plánu, marketingu, účetnictví, daní apod. Mezi další služby, které inkubátor poskytuje, patří pronájem kancelářských prostor a předání kontaktů na osoby a společnosti, které by nově vznikající společnosti mohly pomoci v dalším růstu. Na rozdíl od technologických parků se zaměřují spíše na menší projekty. (CzechInvest, 2019)

Akcelerátory

Akcelerátory na rozdíl od inkubátorů vypomáhají společnostem s již existujícím produktem. Jejich cílem je podpora startupu v jeho dalším růstu. Akcelerátory nabízí služby spojené s mentoringem a poradenstvím, ochranou duševního vlastnictví, networkingovými akcemi (vytváření vztahů a kontaktů), ale také marketingem a workshopy. (Buchalcevoá, 2018)

Initial Coin Offerings

Initial Coin Offerings (ICO) patří mezi další, poměrně nové způsoby financování startupových společností – zpravidla těch technologických. Jedná se o mechanismus, při kterém majitel společnosti vytvoří a emituje zcela novou kryptoměnu výměnou za finanční prostředky buďto ve formě klasických peněz nebo v jiné, avšak likvidní a známé kryptoměně (např. v Bitcoinu). (Chohan, 2017, vlastní překlad).

V praxi to funguje tak, že majitel nově vznikající společnosti vytvoří tzv. white paper – dokument ve kterém popisuje výhody produktu nebo nápadu, který vlastní. Na základě tohoto dokumentu se může případný investor rozhodnout, zda mu přispěje. Pokud ano, obdrží na oplátku nově vzniklou kryptoměnu, která na rozdíl od akcií nevyjadřuje určitý podíl na společnosti, nýbrž pouze procentuální podíl z celkového množství emitované kryptoměny. Následně kupující spekuluje na to, že společnost se časem stane natolik známá a prosperující, že i ostatní investoři budou chtít vlastnit onu kryptoměnu a s rostoucí poptávkou tak poroste i její cena.

V relativně krátké historii ICO lze již nyní nalézt případy, kdy se investice do těchto společností opravdu vyplatila. Například čínská společnost NEO zabývající se tzv. blockchainem⁴ emitovala skrze ICO svou kryptoměnu za cenu 0,03 USD. Vrcholu dosáhla při ceně

---

⁴ Blockchain: decentralizovaná databáze, která je chráněná proti zásahům jak z vnější, tak z vnitřní strany

196,85 USD. To znamená nárůst hodnoty o více než 650 000 %. (Reiff, 2018, vlastní předklad)

Vzhledem k tomu, jak je tento způsob financování mladý, neexistuje zatím dostatečná regulace. Z tohoto důvodu v minulosti proběhlo několik podvodných nabídek, kdy se za nové startupy vydávali podvodníci a vylákali z důvěřivých investorů velké množství finančních prostředků, které neměli v plánu vrátit ani zhodnotit. (Chohan, 2017) ve své práci uvádí, že přibližně 10 % veškerých ICO jsou různé druhy podvodů.

4.2 Právní stránky založení startupu

Velká část začínajících podnikatelů vkládá svou veškerou energii a prostředky do vývoje nebo výroby nového produktu a právní stránku často opomíjejí s tím, že to v počátcích nepovažují za důležité. Jak uvádí advokát Mgr. Lukáš Mokřý, právě začátek startupového podnikání je pro vyřešení právních otázek nejvhodnější a zamezuje tak vzniku některých situací, které mohou podnik v budoucnu ohrozit (Mokřý, 2019).

4.2.1 Volba právní formy podnikání

Pro všechny startupy je klíčové především zvolení vhodné právní formy podnikání a vytvoření funkční hierarchie uvnitř podniku. Začít budovat startup lze na základě živnostenského oprávnění, není to však vhodné, pokud podnikání splňuje alespoň jeden z následujících předpokladů (Mokřý, 2019):

- Startup zakládá více osob;
- Předpokládá se vstup dalších osob (především investorů);
- Předpokládá se budoucí působení startupu v zahraničí;
- Cílem společnosti je po dosažení určitého úspěchu startup prodat (tzv. exit).

Vzhledem k výše uvedeným bodům se jako nejvíce vhodnou právní formou podnikání jeví buďto společnost s ručením omezeným nebo akciová společnost. V obou formách lze nastavit pomocí společenské smlouvy nebo stanov vztahy mezi jednotlivými společníky včetně různých omezení nebo zvýraznění jejich práv ve startupu. Výhodou je, že takto nastavené vztahy jsou srozumitelné i pro případné investory pocházející jak z tuzemska, tak zahraničí. Právě problém spojený s neporozuměním zahraničních investorů vylučuje podnikání na živnostenský list. Založení akciové společnosti se pojí s vysokými počátečními náklady a minimálním základním kapitálem ve výši 2 000 000 Kč, proto se

využívá spíše u finančně náročných startupů. Ve většině případů volí startupy formu společnosti s ručením omezeným, kde je její založení relativně jednoduché a finančně nenáročné (Mokrý, 2019).

Pokud se však zakladatel na začátku podnikání rozhodl pro vykonávání činnosti na základě živnostenského oprávnění, je vhodné provést transformaci na společnost s ručením omezeným co nejdříve. Majitel agentury zabývající se online podporou začínajících startupů Michal Zuza popisuje 5 hlavních důvodů proč k tomuto kroku přistoupit (Zuza, 2018):

- Vyřešení vlastnictví mezi zakladateli
  - Důvod, který je ze všech pravděpodobně nejdůležitější. Určení podílů, povinností a práv jednotlivých společníků je základem pro správné fungování společnosti. V budoucnu se tak nemůže stát, že by si někteří původní společníci nárokovali vyšší podíl, než jim podle zakladatele společnosti náleží.
- Nákup podílu nebo akcií za nominální cenu
  - Na začátku podnikání nemají podíly ve startupu vysokou hodnotu a jejich koupě je tak pouze otázkou zaplacení nominální hodnoty. Pokud se však startupu začne dařit (získá první zákazníky, vytvoří určitou formu duševního vlastnictví atd.), jeho hodnota začne stoupat a koupě podílu ve společnosti se z pohledu společníků může prodražit.
- Podíly zaměstnancům
  - Velkou výhodou včasného přechodu na společnost s ručením omezeným je možnost nabídnout podíl ve společnosti zaměstnancům. Ať už jako odměnu za vytrvalost na počátku podnikání nebo jako motivaci k podávání co nejlepších výkonů v budoucnu.
- Ochrana duševního vlastnictví
  - Pokud někdo ze společníků vytvoří např. software, aplikaci nebo logo, je vhodné ho co nejdříve vložit do společnosti a zabránit tak potenciálním komplikacím ohledně duševního vlastnictví v budoucnu. Ideální je, pokud majitel startupu založí s.r.o. ještě před tím, než taková věc nastane.
- Ochrana vlastního majetku
  - Ochrana vlastního majetku patří mezi další zásadní důvody, proč založit společnost s ručením omezeným co nejdříve a vyhnout se tak finančním

problémům zasahujícím do soukromého života podnikatele v případě neúspěchu celého projektu.

4.2.2 Základní dokumenty a úprava vztahů uvnitř startupu

Dvojici nejdůležitějších dokumentů při zakládání startupu tvoří společenská smlouva (resp. zakladatelská listina) a Shareholders agreement (SHA).

Společenská smlouva

Společenská smlouva (resp. zakladatelská listina v případě jediného společníka) je základním formálním dokumentem s informacemi ohledně startupu. Je v ní možné nalézt informace o názvu společnosti, předmětu podnikání, sídle, společnících apod. Dále jsou v ní zahrnuty informace ohledně práv jednotlivých společníků v otázce jednání za společnost a způsoby hlasování o vnitřních záležitostech společnosti. Každá změna v tomto dokumentu je doprovázená finanční zátěží z důvodu potřeby notářského zápisu, společenskou smlouvu je tudíž vhodné sepsat správně hned napoprvé. Společenská smlouva je veřejná a dostupná všem, kdo o nahlédnutí do ní projeví zájem. Právě s tímto problémem se pojí časté využívání druhého zmíněného dokumentu, a to Shareholders agreement (SHA), který na rozdíl od společenské smlouvy uchovává citlivé informace neveřejné. (Staněk, 2016)

Shareholders agreement

Jak již bylo zmíněno výše, SHA je speciální dokument, který není veřejný a je tak vhodný pro zapracování různých práv a povinností společníků, které společnost nechce sdílet s veřejností. Na rozdíl od společenské smlouvy je také mnohem flexibilnější – k jakýmkoliv změnám v SHA není třeba notářský zápis a startupu tak šetří finanční prostředky i čas. (Staněk, 2016)

Doporučená struktura toho dokumentu obsahuje tři základní části (Staněk, 2016):

- Práva spojená s kontrolou nad společností
  - Tento okruh upravuje práva ohledně nakládání se společností, s jejím majetkem, právy a povinnostmi. V této části se upravuje například to, v jakých případech mají společníci právo za společnost jednat samostatně a kdy je nutný souhlas ostatních společníků k provedení určitého právního úkonu.
- Jakým způsobem bude využit zisk startupu

- Ziskovost společnosti patří mezi základní cíle každého startupu a způsob jeho případného využití je vhodné zakomponovat do SHA. V této části je možné například určit, že určité procento veškerého zisku vždy bude sloužit pro další rozvoj společnosti a nebude se vyplácet společníkům.
- Řešení rozchodu společníků
  - Nejvhodnější dobou pro vyřešení otázky případného odchodu některého ze společníků je období při zakládání startupu, kdy jsou vztahy ve společnosti dobré. V současnosti existuje několik možností, jak zajistit, aby odchod některého ze společníků proběhl co nejlépe. Využít lze některý ze smluvních instrumentů, například deadlock, tag-along nebo drag-along.

Odchod společníků ze společnosti

Vedle společenské smlouvy nebo stanov je možné narazit na tzv. vedlejší dohody společníků. V takové dohodě se společníci vzájemně dohodnou na zvláštních právech a povinnostech, které nechtějí nebo nemohou zanést přímo do společenské smlouvy nebo stanov. Výhodou takovéto dohody je její flexibilita a také to, že není veřejná. Právě ve vedlejších dohodách bývají nejčastěji obsaženy ustanovení týkající se případného odchodu společníků ze společnosti. (Švanda, 2018)

Jedním z nástrojů je tzv. „**drag – along**“. Jedná se o závazek, kdy jeden ze společníků vyžaduje po druhém, aby společně s ním převedl svůj podíl na třetí osobu, za stejných podmínek, jako on. Tento nástroj slouží především k ochraně majoritního podílníka/akcionáře, který v budoucnu plánuje prodat svůj podíl. (Pázmányová & Bencová, 2016)

Dále existuje tzv. „**tag – along**“, který funguje rozdílným způsobem. Ve chvíli, kdy se (ve většině případů) majoritní společník rozhodne prodat svůj podíl třetí osobě, má povinnost o takovém prodeji informovat ostatní společníky a pokud budou mít zájem, zajistit jim prodej jejich podílů za stejných podmínek, za kterých je prodává on.

4.2.3 Právní agentury

Jak už bylo zmíněno na začátku kapitoly, mnoho ze začínajících startupistů se soustředí především na technologickou, případně ekonomickou stránku podnikání a tu právní často opomíjejí. Právě pro tyto případy vzniklo v České republice několik programů právních agentur, které se soustředí na výpomoc startupům s právní stránkou podnikání.

Mezi služby právních agentur poskytující podporu startupům patří například (Novalia, 2019):

- Založení společnosti
  - Založení s.r.o. online
  - Nastavení firemní hierarchie
  - Ověření fungování podnikatelského plánu
- Monetizace a smluvní dokumenty
  - Smlouvy se zaměstnanci
  - Ochrana duševního vlastnictví
  - Vytvoření obchodních podmínek
  - Ochrana osobních údajů
- Finance a růst
  - Úvěry
  - Administrativa spojená se vstupem investora
- Prodej společnosti a akvizice
  - Prodej a akvizice jinou společností
  - Přemístění do zahraničí

Otázku, kterou si každý začínající podnikatel musí položit je, zda se mu taková spolupráce vyplatí. Služby právních agentur stojí nemalé finanční prostředky, které především v začátcích podnikání mohou chybět jinde.

4.2.4 Právní ochrana startupu a jeho produktu

Základem každého startupu je nápad na produkt. Samotný nápad však lze chránit pouze v ojedinělých případech, kdy už má konkrétní kontury.

„Chránit je možné pouze ten nápad, který lze vyjádřit jako autorské dílo, vynález, technické řešení nebo design. Pokud by podnikatelský nápad byl natolik jedinečný, že by naplňoval definici obchodního tajemství, pak jej lze takto chránit před osobami, kterým bylo obchodní tajemství svěřeno“ (Jansa, 2010).

Právní ochrana startupu však nezajímá pouze samotného zakladatele společnosti a jeho společníky, ale často také případného investora, který ochranu společnosti a produktu zkoumá dříve, než se do společnosti rozhodne vložit své prostředky.

V českém právu lze nalézt několik právních instrumentů, které mohou ochránit duševní vlastnictví společnosti.

Obchodní tajemství

Za obchodní tajemství, často označované také jako know-how, se považují informace, které splňují následující předpoklady (ochrananapadu.cz, 2019):

- Nesmí být známé v kruzích, které se běžně tímto typem informací zabývají;
- Mají komerční hodnotu, kterou by prozrazením ztratily;
- Byla zajištěná veškerá dostupná ochrana proti jejich zveřejnění.

Ideálním způsobem, jak obchodní tajemství ochránit je využití speciální dohody nazvané NDA⁵. Tuto smluvní dohodu je možné sepsat se spolupracujícími osobami a stanovuje, které informace jsou pro společnost důvěrné. Mezi základní náležitosti této dohody patří především definice samotného obchodního tajemství, lhůta trvání mlčenlivosti a sankce za její porušení. (ochrananapadu.cz, 2019)

Ochranné známky

Ve chvíli, kdy se startup dostává do povědomí širší veřejnosti, je vhodné zajistit si ochrannou známku. Jinak hrozí to, že by někdo mohl využít duševní vlastnictví společnosti a parazitovat na ní.

Dle zákona č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách je možné definovat ochrannou známku jako: *„jakékoliv označení, zejména slova, včetně osobních jmen, barvy, kresby, písmena, číslice, tvar výrobku nebo jeho obal nebo zvuky, pokud je toto označení způsobilé*

a) odlišit výrobky nebo služby jedné osoby od výrobků nebo služeb jiné osoby a

b) být vyjádřeno v rejstříku ochranných známek (dále jen „rejstřík“) způsobem, který příslušným orgánům a veřejnosti umožňuje jasně a přesně určit předmět ochrany poskytnuté vlastníkovu ochranné známky“ (Zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách , 2003).

Jak vyplývá z definice výše, jako ochrannou známku lze registrovat například název produktu, logo, symbol, frázi atd.

Ochranné známky je možné rozdělit do třech skupin (ochrananapadu.cz, 2019):

- Podle rozsahu působení
  - Národní

---

⁵ Z anglického „Non-disclosure agreement“

- Na úrovni EU
- Mezinárodní
- Podle základní funkce
  - Rozlišovací – tato funkce umožňuje odlišit značku startupu od konkurence a současně dovoluje využívat symboly ® či ™;
  - Ochranná – Slouží k ochraně startupu před zneužitím jeho duševního vlastnictví. Bez souhlasu majitele ochranné známky není možné jakýmkoliv způsobem využívat duševní vlastnictví společnosti. Udělovat licenci pro další využívání může pouze majitel ochranné známky.
- Podle druhu
  - Obrazová – Ochrana loga společnosti, vyobrazení produktu atd.;
  - Slovní – Ochrana jednotlivých slov. Ve většině případů ochrana samotného názvu společnosti, případně názvů produktů;
  - Zvuková – Ochraňuje zvukový záznam případně notový zápis. Mezi ochranné známky patřící Microsoftu je například melodie, která zazní při zapínání systému Windows;
  - Pohybová – Také pohyb nebo změna pozice jednotlivých prvků na označení je možné registrovat jako ochrannou známku;
  - Prostorová – Nejčastěji je tvořena trojrozměrným vyobrazením produktu. Může také znázorňovat např. obaly.
  - Hologramová – Nejnovější přírůstek do možností registrace ochranných známek. Tento druh ochranné známky je charakteristický tím, že je tvořen holografickými znaky.

Registrace ochranné známky na území České republiky je možné provést na Úřadu průmyslového vlastnictví a v současné době stojí 5000 Kč. Její platnost je 10 let, přičemž po uplynutí této lhůty je možné platnost obnovit. (Klečka, 2016)

Ochrana domény

Vlastnictví webové stránky jakožto prostředníka spojujícího startup se zákazníky a obchodními partnery se v dnešní době řadí mezi naprostou samozřejmost. K využívání vlastních webových stránek je však nutné si nejdříve zaregistrovat tzv. doménu.

Dle zájmové skupiny CZ.NIC sdružující několik předních poskytovatelů internetových služeb a registr domén s koncovkou .cz je doména „unikátní textový název, který v internetu zastupuje číselné vyjádření umístění serveru, zvané IP adresa. Jedná se o soubor znaků, který se nachází před koncovkou .cz“ (CZ.NIC, 2019).

V ideálním případě by mělo jméno domény odpovídat názvu společnosti, případně jeho produktu. Současně se doporučuje registrovat kromě domény s koncovkou .cz i domény zahraniční (.com nebo .eu) a ty využívat jako přesměrovače na hlavní doménu. Včasná a promyšlená registrace domén může pomoci předejít situacím, kdy jiná osoba bude chtít na jménu startupové společnosti parazitovat. Společnost CZ.NIC provozující registr domén není zodpovědná za ověřování právního nároku na využívání domény a pokud se tak najde některá další osoba, která si zaregistruje požadovanou doménu před tím, než to provede samotný startup, může to pro společnost znamenat nepříjemný spor často vedoucí až k soudu. (ochrananapadu.cz, 2019)

K tzv. doménové kolizi může dojít ve třech případech (ochrananapadu.cz, 2019):

- Kolize s jiným doménovým jménem – vzniká ve chvíli, kdy si startup chce registrovat vlastní doménu a zjistí, že už existuje jiná s totožným názvem.
- Kolize s ochrannou známkou – doména se může dostat do konfliktu taktéž s ochrannou známkou jiné společnosti.
- Kolize s názvem obchodní společnosti – kolize může vzniknout i při registraci domény na jméno, pod kterým na trhu vystupuje jiná společnost.

U všech těchto kolizí se může jednat o tzv. „počinání v dobré víře“ a kolize se dá jednoduše vyřešit pomocí vzájemné dohody. Častěji však nově vznikající společnost narazí na spekulanta s doménami, který po ní bude požadovat finanční prostředky výměnou za předání práv na doménu. Tyto kolize často končí tzv. doménovým sporem. Ten ve většině případů začíná posláním výzvy o porušování práv a může končit buďto soudem nebo alternativní cestou. Té se rozumí online řešení sporu, který má na starost Rozhodčí soud při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR. Výhoda této alternativy je v tom, že oproti soudu je mnohem rychlejší a často rozhodne do 30 dnů od podání žádosti o vyřešení sporu. (ochrananapadu.cz, 2019)

Cíl a metodika diplomové práce

5. Cíl diplomové práce

Se založením podniku se kromě ekonomických aspektů pojí i aspekty právní. Mezi nejdůležitější právní aspekty zahájení podnikání patří volba právní formy podnikání, sepsání základních dokumentů upravujících vztahy uvnitř společnosti a zajištění právní ochrany produktu, případně podniku samotného. Cílem diplomové práce je všechny tyto aspekty popsat.

Se zahájením podnikání úzce souvisí startupy, na něž se autor v práci zaměřuje. Cílem je jejich definování, zjištění četností jejich výskytu ve světě i v České republice, a v souladu se zadáním práce i identifikace bariér, které se s jejich založením pojí. Cílem je také vytvoření jejich analýzy, v rámci které se autor pokusí zjistit, jaká právní forma je u českých startupů převažující a proč tomu tak je. Součástí rozboru bude také vyhodnocení ekonomické situace českých startupů, včetně jejich porovnání z hlediska právní formy.

V návaznosti na hlavní cíl práce si autor stanovuje cíl vedlejší. Tímto cílem je určení, zda je v České republice vhodné vytvořit novou právní formu podnikání, která by více reflektovala specifické potřeby startupů. K tomuto kroku autora inspirovala Slovenská republika, která novou právní formu společnosti určenou přímo pro potřeby startupů uzákonila v roce 2017.

6. Metodika diplomové práce

Diplomová práce je rozdělena do dvou částí – do části teoretické a části praktické. Teoretická část práce se zabývá problematikou startupů, právními aspekty jejich založení a konkrétními bariérami vstupu do podnikání.

Praktická část práce se zabývá analýzou startupů – právní i ekonomickou. Dále se praktická část věnuje nové právní formě podnikání, která by měla více reflektovat specifické požadavky startupů.

Výzkumné otázky

1. Jaká právní forma podnikání je v České republice startupy nejvíce využívána?
2. Je v České republice potřeba zavést novou právní formu podnikání podobnou té, která vznikla na Slovensku?
3. Jaká je výkonnost českých startupů? Existuje nějaký rozdíl mezi právními formami z hlediska ukazatelů výkonnosti?

Sběr dat

Data potřebná k vypracování praktické části diplomové práce zabývající se právními aspekty podnikání startupů pocházejí především ze dvou zdrojů – webové stránky StartupMap.cz a Českého statistického úřadu.

Webová stránka StartupMap.cz patří do portfolia společnosti StartupJobs.com, s.r.o., která se zaměřuje na pomoc startupům při hledání zaměstnanců do jejich společností. Jedná se o největší katalog startupů v ČR, který v současnosti využilo přes 2300 startupů. Relevantnost zdroje potvrzuje i Česká spořitelna, která ve své analýze startupů s názvem „Start-upy v ČR: State of Play“ z roku 2019 zmiňuje webovou stránku StartupJobs.cz jakožto zdroj informací o počtu startupů v České republice.

Sběr dat potřebných k analýze startupů probíhal následujícím způsobem:

1. Výběr jedné z více než 2300 společností z mapy startupů na stránce Startupmap.cz;
2. Vyhledání společnosti v obchodním rejstříku;
3. Zaznamenání následujících informací:
  - a. Jméno startupu;
  - b. Společnost vlastníci startup;
  - c. Právní forma společnosti;
  - d. Rok založení společnosti;
  - e. Počet zaměstnanců ve společnosti;
4. Opakování postupu u ostatních startupů z webové stránky StartupMap.cz.

V rámci právní analýzy jsou výsledky startupů porovnány s běžnými společnostmi v ČR, k čemuž autor využil statistiky poskytované Českým statistickým úřadem.

Pro ekonomickou analýzu startupů, tedy pro zodpovězení třetí výzkumné otázky, byla využita data z programu Bisnode Albertina, výroční zprávy analyzovaných společností a informace obsažené ve sbírce listin poskytované obchodním rejstříkem.

Výběr IT společností v databázi Albertina probíhala následovně:

1. Společnosti mladší než 10 let – rok vzniku 2010 a výše;
2. Společnosti připadající do ekonomického sektoru informačních a komunikačních technologií dle CZ NACE (oddíl J);
3. Rozdělení na akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným.

Takto vyfiltrovaná data byla následně využita k výpočtu poměrových ukazatelů, jejichž výsledky byly následně porovnány s výsledky konkrétních startupů, přičemž sledovaným obdobím byly roky 2016 až 2018.

Využití vzorce pro ekonomickou analýzu

Ukazatele rentability

Ukazatele rentability jsou pro podnik stěžejní. Ukazují uživatelům finanční analýzy výkonnost společnosti. Ukazatelů existuje mnoho, všechny však mají společné jedno – základ tvoří zisk, který se následně dělí některým dalším finančním ukazatelem. Zisk může být vyjádřen buďto jako EBIT (zisk před úroky a daněmi) nebo jako EAT (zisk po zdanění).

Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)

Tento ukazatel představuje podíl zisku po zdanění a vlastního kapitálu a vyjadřuje kolik čistého zisku připadá na 1 Kč investovaného kapitálu. Pomocí něho se akcionáři (resp. vlastníci) rozhodují, zda jim jejich investice přináší dostatečný výnos. Výsledek ukazatele se často porovnává s alternativními výnosy jiných investičních příležitostí, který akcionář (vlastník) má.

$$ROE = \frac{EAT}{VK}$$

Rentabilita aktiv (ROA)

Ukazatel poměruje zisk s celkovým majetkem společnosti bez ohledu na to, jakým způsobem byl získán (cizí + vlastní kapitál) a vyjadřuje, jakým způsobem dokáže podnik svůj majetek zhodnotit.

$$ROA = \frac{EBIT}{A}$$

Rentabilita tržeb – čistá (ROS)

Ukazatel vyjadřuje procentuální podíl čistého zisku na tržbách za prodej zboží, výrobků a služeb. Výsledek je vhodné porovnávat s výsledky společností podnikajících ve stejném odvětví.

$$ROS = \frac{EAT}{T}$$

Ukazatelé aktivity

Ukazatelé z této skupiny poskytují informace o tom, jak efektivně podnik využívá svoje aktiva a to, jak dlouho jsou v nich vázány finanční prostředky.

Rychlost obratu aktiv (ROAK)

Udává počet obrátek aktiv za určitý časový interval (většinou za rok) – kolikrát se otočí v tržbách. Cílem je mít obrat co nejvyšší a minimální doporučená hodnota je 1. Čím vyšší je rychlost obratu aktiv, tím lépe podnik využívá svou majetkovou vybavenost.

$$ROAK = \frac{Tržby}{A}$$

Doba obratu pohledávek (DOP)

Udává, průměrnou dobu splatnosti pohledávek. Čím nižší hodnota, tím pro podnik lépe.

$$DOP = 365 * \frac{Pohledávky}{tržby}$$

Doba obratu dluhu (DOD)

Ukazuje, za jak dlouho podnik v průměru platí za své závazky, resp. jak dlouho průměrně čerpá obchodní úvěry. Ideální je, pokud je výsledná hodnota co nejvyšší.

$$DOD = 365 * \frac{Kr. závazky}{Tržby}$$

Ukazatele likvidity

Veškeré ukazatele z této skupiny ukazují, jak si společnost stojí ve vztahu ke svým krátkodobým závazkům. Likvidita vyjadřuje obtížnost přeměny jednotlivých aktiv na likvidní prostředky (peníze). Rozděluje se na 3 ukazatele – okamžitou likviditu, pohotovou likviditu a běžnou likviditu.

Okamžitá likvidita (1. stupně)

Ukazatel informuje o té části závazků, které je možné zaplatit ihned. Pracuje tedy s krátkodobým finančním majetkem – hotovostí, penězi na bankovním účtu, krátkodobými cennými papíry a šeky. Doporučená hodnota je mezi 0,2 – 0,5.

$$OL = \frac{\text{Krátkodobý finanční majetek}}{\text{Krátkodobé závazky}}$$

Pohotovává likvidita (2. stupně)

Vyjadřuje poměr mezi oběžnými aktivy bez zásob a krátkodobými závazky. Doporučená hodnota je 1 – 1,5.

$$PL = \frac{\text{Oběžná aktiva} - \text{Zásoby}}{\text{Krátkodobé závazky}}$$

Běžná likvidita (3. stupně)

Udává, kolikrát jsou celková oběžná aktiva podniku vyšší než jeho krátkodobé závazky. Ideálně se hodnota ukazatele pohybuje mezi 1,5 a 2,5.

$$BL = \frac{\text{Oběžná aktiva}}{\text{Krátkodobé závazky}}$$

Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti ukazují především vztah mezi cizími a vlastními zdroji společnosti – do jaké míry je podnik financován z cizích zdrojů. Vhodná míra zadluženosti je rozdílná napříč obory podnikání. Záleží také na jiných aspektech, jako je například rentabilita podniku.

Celková zadluženost (CZ)

Udává, jakou část celkových aktiv tvoří cizí zdroje. Obecně platí, že čím vyšší má ukazatel hodnotu, tím vyšší je pro věřitele riziko, že jejich dluh nebude splacen. Na druhou stranu s vyššími cizími zdroji je možné dosahovat vyšší rentability (díky efektu finanční páky).

$$CZ = \frac{\text{Cizí zdroje}}{\text{Celková aktiva}}$$

Praktická část

7. Analýza obchodních společností a startupů

V roce 2020 existovalo v České republice přibližně 2 900 000 podnikajících subjektů (ČSÚ, 2019), přičemž více jak 518 000 tvořily obchodní společnosti (Obchodní rejstřík, 2020). Mezi obchodní společnosti řadíme společnosti s ručením omezeným (s.r.o.), akciové společnosti (a.s.), veřejné obchodní společnosti (v.o.s.), komanditní společnosti (k.s.), evropské společnosti (SE) a evropská zájmová hospodářská družstva.

Podle webové stránky StartupMap.cz shromažďující informace o startupech v České republice bylo v roce 2020 více než 2300 takovýchto společností.

Vzhledem k tomu, že dle studie European Startup Monitor jsou startupy definované, mimo jiné, jakožto společnosti mladší 10 let (Kollmann, Stoeckmann, Hensellek, & Kensbock, 2015), bylo z výše zmíněné webové stránky vybrány pouze společnosti založené od roku 2010 do roku 2020. Po této úpravě jich pro účely analýzy zůstalo 1331.

V analýze startupů figurují výhradně startupy využívající právní formu podnikání typu s.r.o., a.s. a SE. Důvodem pro toto rozhodnutí je velmi nízké zastoupení ostatních forem podnikání mezi startupy. Z výše zmíněného počtu 1331 startupů jich pouze 31 není společností s ručením omezeným, akciovou společností nebo evropskou společností. Po této úpravě zůstalo pro účely analýzy konečných 1300 startupů. Pouze 10 startupů z uvedeného počtu jsou vedeny fyzickou osobou.

Následující podkapitoly se zabývají srovnáním běžných obchodních společností v České republice s českými startupy. Jedná se o srovnání v následujících kategoriích:

1. Právní formy podnikání společností a startupů;
2. Vznik nových společností a startupů;
3. Zaměstnanci ve společnostech a startupech;

7.1 Právní formy podnikání společností a startupů

Z vybraných typů běžných společností si podnikatelé v České republice nejčastěji volí společnost s ručením omezeným, následuje akciová společnost a nejnižší zastoupení má evropská společnost. Procentuální rozložení lze vidět v grafu č.1.

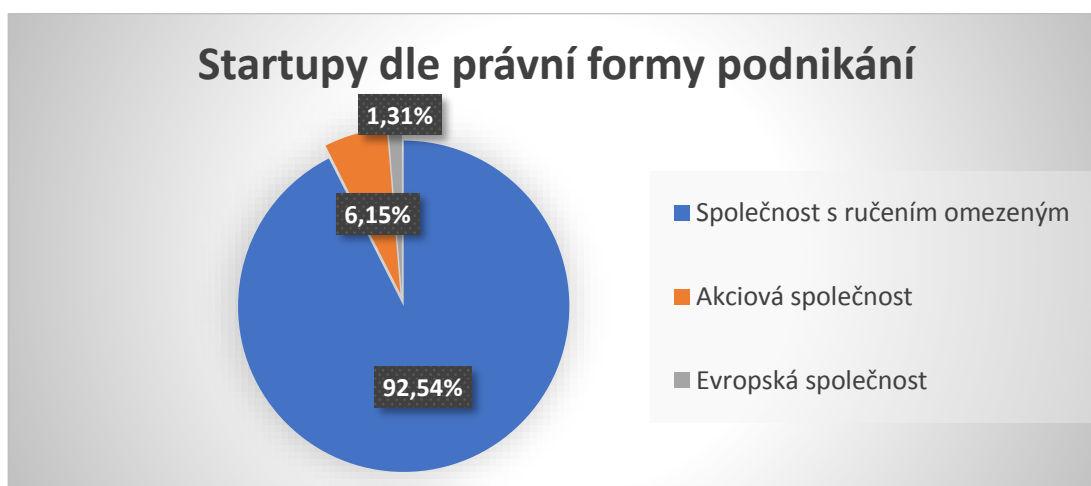
Graf 1: Společnosti dle právní formy podnikání

Zdroj: (ČSÚ, 2019), vlastní zpracování

Co se týče startupů, pořadí nejčastěji vybraných forem podnikání je stejné. Rozdíly je však možné nalézt v procentuálním zastoupení jednotlivých forem. Startupy častěji volí akciovou společnost i evropskou společnost. Zastoupení jednotlivých forem podnikání je možné vidět v grafu č. 2.

Graf 2: Startupy dle právní formy podnikání

Zdroj: (Startupmap, 2020), vlastní zpracování

Z grafů je patrné, že oblíbenost společností s ručením omezeným je společným znakem jak startupů, tak běžných společností. S.r.o. je v České republice obecně populární z důvodu jednoduchého založení a přehledného rozdělení podílů.

Mezi startupy a běžnými společnostmi v ČR jsou však viditelné rozdíly v těchto oblastech:

- Oproti běžným společnostem v ČR je mezi startupy více akciových společností;
  - Pro mnoho podniků je zásadní mít možnost rozdělit kapitál na akcie. Mezi startupy je to však důležité především z důvodu možnosti vstupu investora do společnosti. V rámci investice pocházející z České republiky by pravděpodobně postačila společnost s ručením omezeným, zahraniční investor však upřednostní akciovou společnost.
- Na rozdíl od běžných společností v ČR je mezi startupy výrazně vyšší podíl evropských společností;
  - Tento fakt je pravděpodobně dán především častější expanzí startupů do zahraničí, kdy je pro společnosti výhodnější využít tuto formu podnikání. Navíc je v rámci fungování na zahraničním trhu pro startupy užitečné vystupovat pod jménem s mezinárodní koncovkou SE.

Zajímavým zjištěním je, že mezi 1331 analyzovanými startupy bylo pouze 10 případů, kdy startup vedla fyzická osoba, nikoliv obchodní společnost. To znamená, že ze všech startupů je pouze 0,75 % z nich vedeno fyzickou osobou. Pro porovnání – mezi veškerými podnikatelskými subjekty v České republice jsou fyzické osoby zastoupeny 67 %. (ČSÚ, 2019)

Tento fakt dokazuje tvrzení z teoretické části práce, ve kterém autor tvrdí, že podnikání na základě živnostenského oprávnění není pro startupy vhodné.

7.2 Vznik nových společností a startupů

V České republice vzniklo mezi lety 2010 a 2019 každý rok cca 14 000 až 22 000 podniků. Jak je možné vidět v grafu č. 3, nejvíce společností vzniklo kolem roku 2016, přičemž v následujících letech se počet nově vznikajících společností každoročně snižoval. Například v roce 2019 vzniklo o cca 32 % podniků méně než v roce 2016.

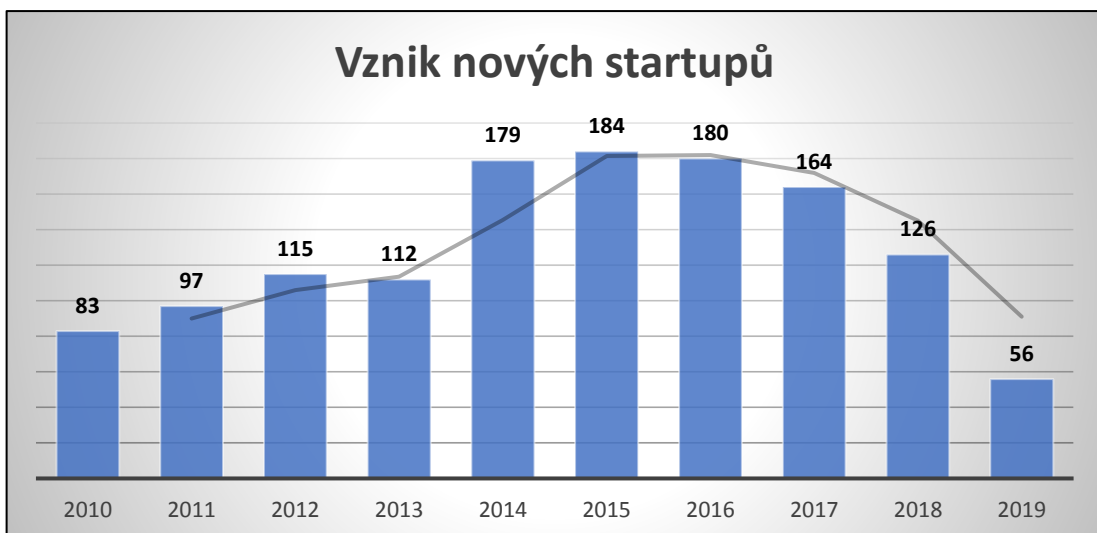
Graf 3: Vznik nových společností

Zdroj: (ČSÚ, 2019), vlastní zpracování

Startupy dle následujícího grafu č. 4 vykazují mnohem vyšší procentuální rozdíly v jednotlivých letech než společnosti v ČR obecně. Co se týče trendu vzniku nových startupů, od roku 2010 do roku 2015 byl rostoucí. Nejvíce startupů bylo založeno v roce 2015, přičemž v následujících letech se trend otočil a nových startupů začalo každoročně ubývat. Pro příklad – v roce 2019 vzniklo o cca 70 % startupů méně, než v roce 2015. Úbytek nových startupů však mohl být z části zapříčiněn menším zájmem o využívání služeb webových stránek StartupJobs.cz, ze kterých data pocházejí.

Graf 4: Vznik nových startupů

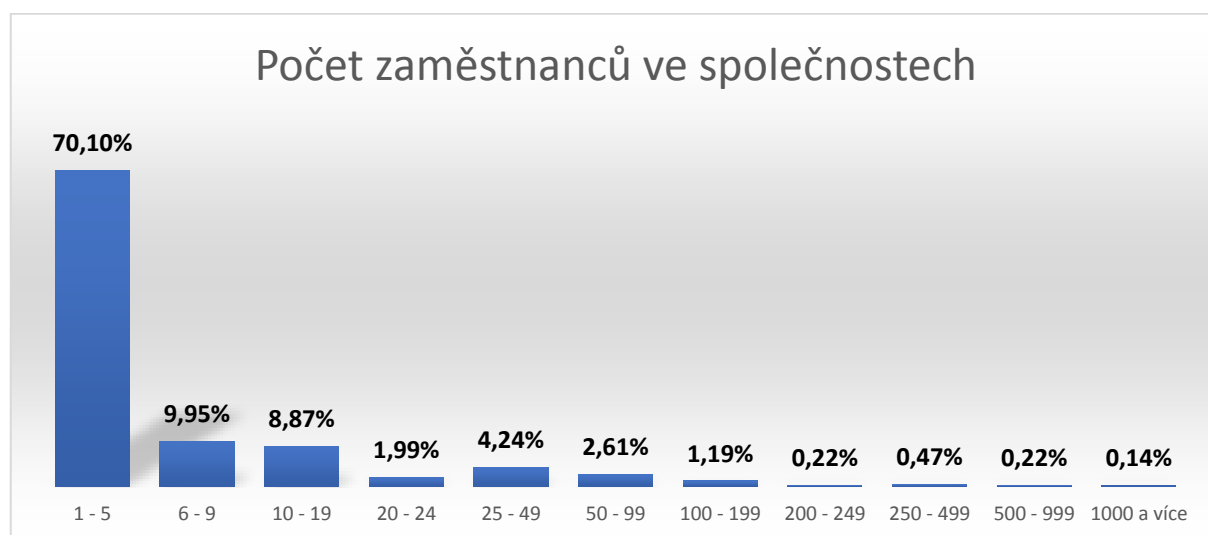
Zdroj: (Startupmap, 2020), vlastní zpracování

Startupy vykazují v některých ohledech podobné znaky jako běžné společnosti v ČR, nicméně je mezi nimi možné nalézt určité rozdíly. Zatímco nově založené společnosti od roku 2010 do roku 2013 vykazovaly klesající trend, startupy měly naopak trend rostoucí. Co mají nové společnosti i startupy společné je to, že oba typy kulminují kolem roku 2015 a následně se meziročně vznik nových společností i startupů snižuje, přičemž u startupů je tento trend ještě o něco patrnější.

7.3 Zaměstnanci ve společnostech a startupech

Rozdělení počtu zaměstnanců v běžných společnostech v ČR je zachyceno v grafu č. 5. Jak je z grafu patrné, více než 70 % společností disponuje 1-5 zaměstnanci. Pouze necelých 30 % společností má 6 a více zaměstnanců. V grafu jsou zachycené pouze ty společnosti, které mají alespoň jednoho zaměstnance.

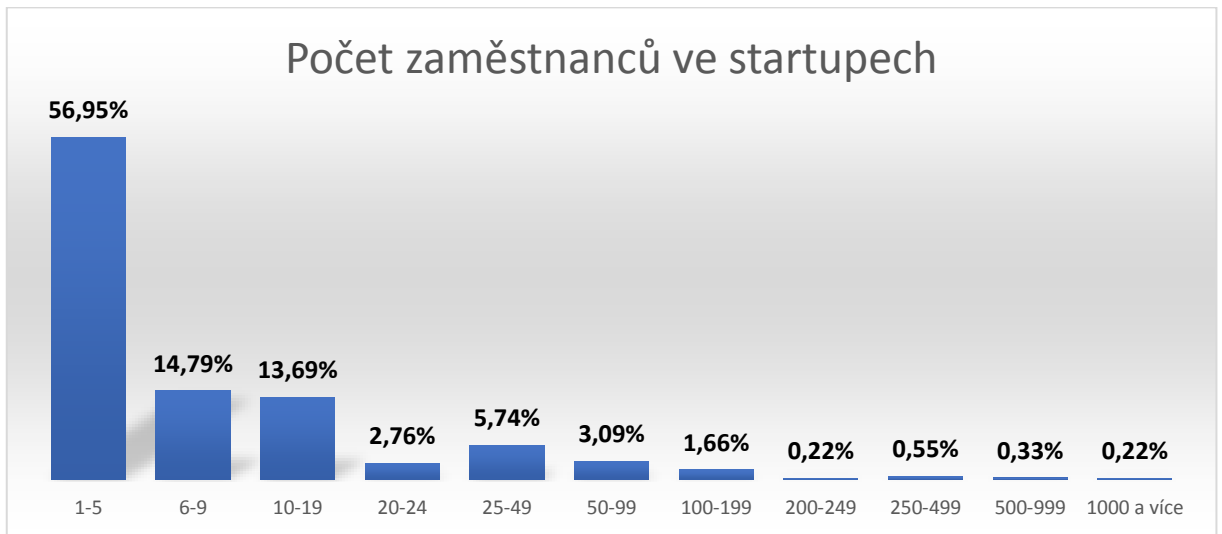
Graf 5: Počet zaměstnanců ve společnostech

Zdroj: (ČSÚ, 2019), vlastní zpracování

U startupů je situace poněkud rozdílná. Jak ukazuje graf č. 6, necelých 57 % startupů má 1-5 zaměstnanců. Více než 43 % startupů tudíž zaměstnává alespoň 6 osob. Stejně jako u grafu běžných společností v ČR, ani tento graf nezachycuje startupy, které nedisponují žádnými zaměstnanci.

Graf 6: Počet zaměstnanců ve startupech

Zdroj: (Startupmap, 2020), vlastní zpracování

Jak je patrné z grafů výše, v oblasti počtu zaměstnanců existují určité odlišnosti mezi startupy a běžnými společnostmi v České republice. Zásadním rozdílem jsou vyšší počty zaměstnanců ve startupech. Běžné české společnosti v 70 % případů zaměstnávají pouze 1-5 osob, zatímco počet startupů v této kategorii je 57 %. Startupy tak o něco častěji zaměstnávají vyšší počty zaměstnanců.

Jak už bylo popsáno v teoretické části této práce, společným znakem startupů je rychlý růst podniku. Vyšší počet zaměstnanců je základním předpokladem a současně také znakem tohoto růstu.

8. Jednoduchá společnost na akcie

Od roku 2017 vznikla na Slovensku možnost založit tzv. jednoduchou společnost na akcie (j.s.a.). Jedná se o nový typ kapitálové obchodní společnosti šitý na míru startupům a jejich specifickému fungování. Za vytvořením j.s.a. stojí Koncepce pro podporu startupů a rozvoj startupového ekosystému ve Slovenské republice. (Peráček, Mucha, Brestovanská, & Kajanová, 2018)

Jednoduchou společnost na akcie může založit jedna a více osob, přičemž minimální základní kapitál je stanoven na 1 euro. Základní kapitál je následně rozložen na určitý počet akcií se stanovenou jmenovitou hodnotou. Povinné orgány společnosti tvoří valná hromada a představenstvo, nepovinné dozorčí rada. Společnost odpovídá za své závazky celým svým majetkem, akcionáři za závazky společnosti neručí. Jednoduchá akciová společnost spojuje prvky společnosti s ručeným omezeným (nízký základní kapitál) a akciové společnosti (vyjádření základního kapitálu pomocí akcií) a tvoří ideální kombinaci vhodnou pro startupové podnikání. (Peráček, Mucha, Brestovanská, & Kajanová, 2018)

Výčet výhod j.s.a. je možné nalézt na ústředním portálu veřejné správy Slovenské republiky (ústřední portál verejnej správy, 2017):

- Flexibilita – j.s.a. umožňuje jednoduchý transfer kapitálu do společnosti i ze společnosti; pružnost vstupu i výstupu investora;
- Zaměstnanecké akcie – motivace pro zaměstnance, lepší efektivita a udržení zaměstnanců ve startupu;
- Akcionáři neručí vlastním majetkem za závazky společnosti;
- Možnost prodeje společnosti při ukončení činnosti;
- Anonymita akcionářů – v obchodním rejstříku nejsou viditelní;
- Základní kapitál ve výši 1 EUR;
- Společnost nemusí zřizovat dozorčí radu;
- J. s. a. může založit jen jedna osoba;
- Rozhodnutí je možné přijímat i mimo zasedání valné hromady;
- Akcionářské dohody jsou tajné – nezveřejňují se ve Sbírce listin (podmínky převodu, ceny atd.).

Nevýhody jsou následující (Slovak Business Agency, 2019):

- Vyšší počáteční náklady – minimální základní kapitál je pouze 1 euro, ale se založením se pojí mnoho dalších poplatků – za notářský zápis, mezinárodní kód ISIN, každé vydání nových akcií a převod akcií na akcionáře. Mezi další poplatky patří pravidelný měsíční poplatek za vedení účtu akcionáře, který náleží Národnímu centrálnímu depozitáři cenných papírů;
- Omezení řízení společnosti ve prospěch investorů
- Při vyšším počtu akcionářů může být j.s.a. méně flexibilní

8.1 Porovnání jednoduché společnosti na akcie s akciovou společností a společností s ručením omezeným na Slovensku a v ČR

Mezi jednoduchou společností na akcie a akciovou společností, případně společností s ručením omezeným lze nalézt několik rozdílů, ať už v rámci jednotlivých forem podnikání nebo dvou států (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodní korporacích, 2012), (Zákon č. 513/1991 Zb., obchodný zákonník, 1991).

Minimální výše základního kapitálu u j.s.a. je 1 EUR, zatímco u slovenské společnosti s ručením omezeným 5000 EUR a akciové společnosti 25 000 EUR. V České republice je stanovena minimální výše základního kapitálu na 1 Kč u společností s ručením omezeným a 2 000 000 Kč u akciových společností.

Náklady související se založením podniku se v rámci jednotlivých forem podnikání značně liší. Se založením j.s.a. jsou spojeny vysoké náklady ve formě různých poplatků (notáři, za emisi akcií, za vedení účtu akcionáře atd.), zatímco u s.r.o. jsou tyto náklady podstatně nižší. Náklady na založení a.s. dosahují obdobně vysokých hodnot jako na založení j.s.a.

Minimální počet zakladatelů jednoduché společnosti na akcie je 1 osoba. Stejný počet osob je potřebný na založení společnosti s ručením omezeným na Slovensku i v ČR. Rozdíl v rámci států vzniká u akciových společností. V ČR ji může založit buďto jedna fyzická osoba nebo jedna právnická osoba. Na Slovensku je to umožněno jedné právnické osobě nebo dvěma fyzickým.

Ručení v jednoduché společnosti na akcie vychází z principu ručení akciové společnosti, tzn. že společnost ručí neomezeně a akcionáři za závazky společnosti neručí. U společností s ručením omezeným společnost ručí také neomezeně, zatímco společníci ručí do

výše svých nesplacených vkladů. V této oblasti mezi Českou republikou a Slovenskem rozdíly nevznikají.

Mezi orgány jednoduché společnosti na akcie patří valná hromada a představenstvo. Dobrovolně může j.s.a. zřídit dozorčí radu. U společnosti s ručením omezeným jsou orgány společnosti na Slovensku i v ČR valná hromada a jednatelé. Mezi orgány akciové společnosti na Slovensku patří valná hromada, představenstvo a dozorčí rada. V ČR se v závislosti na vnitřní struktuře akciové společnosti společně s valnou hromadou zřizuje buďto statutární ředitel a správní rada nebo představenstvo a dozorčí rada.

Zásadním rozdílem mezi společnostmi s ručením omezeným a jednoduchou společností na akcie je pro začínajícího podnikatele v tom, že flexibilita v úpravě vztahů mezi společníky je v případě jednoduché společnosti na akcie mnohem vyšší. Pomocí stanov zakladatel startupu může přiřadit různá práva k různým druhům akcií. Může se jednat například o omezení hlasování na valné hromadě, případně stanovení maximálního podílu na zisku atd. Tyto možnosti nabízí také akciová společnost, ale vzhledem k výšce požadovaného základního kapitálu se jednoduchá společnost na akcie jeví pro startupisty jako lepší volba. (Seneši, 2017)

Flexibilita v prodeji obchodního podílu u startupů také hraje svou roli. Na rozdíl od společnosti s ručením omezeným není k prodeji obchodního podílu u jednoduché společnosti na akcie potřebný souhlas valné hromady. Stanovy j.s.a. mohou omezit převoditelnost akcií, pokud však tato skutečnost nastane, má akcionář právo po uplynutí 4 let požadovat zpětné odkoupení těchto akcií. (Seneši, 2017)

Přehledné srovnání vybraných právních forem v České republice a Slovensku obsahuje tabulka č. 2.

Tabulka 2 - Porovnání vybraných právních forem podnikání

	Právní forma podnikání					
	J.S.A.		S.R.O.		A.S.	
	ČR	Slovensko	ČR	Slovensko	ČR	Slovensko
Výše základního kapitálu	X	1 EUR	1 Kč	5000 EUR	2 000 000 Kč	25 000 EUR
Náklady související se založením podniku	X	vysoké	nízké	nízké	vysoké	vysoké
Minimální počet společníků	X	1 osoba	1 osoba	1 osoba	1 PO nebo 1 FO	1 PO nebo 2 FO
Ručení společnosti a jejich členů	X	Společnost neomezeně, akcionáři za závazky j.s.a. neručí	Společnost neomezeně, společníci do výše nesplacených vkladů	Společnost neomezeně, společníci do výše nesplacených vkladů	Společnost neomezeně, akcionáři za závazky a.s. neručí	Společnost neomezeně, akcionáři za závazky a.s. neručí
Orgány společnosti	X	valná hromada, představenstvo, dobrovolně dozorčí rada	valná hromada a jednatelé	valná hromada a jednatelé	valná hromada, představenstvo a dozorčí rada nebo správní rada a statutární ředitel	valná hromada, představenstvo, dozorčí rada
Flexibilita v úpravě vztahů mezi společníky(akcionáři)	X	vysoká	nízká	nízká	vysoká	vysoká
Flexibilita v prodeji obchodního podílu	X	vysoká	nízká	nízká	vysoká	vysoká

Zdroj: (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodní korporacích, 2012) a (Zákon č. 513/1991 Zb., obchodný zákoník, 1991), vlastní zpracování

Jak z předchozích řádků a tabulky vyplývá, mezi českými a slovenskými obchodními společnostmi není mnoho rozdílů. Mezi ty největší patří odlišnost v povinném základním kapitálu u společností s ručením omezeným. Zatímco v České republice k založení s.r.o. stačí 1 Kč, na Slovensku je tato částka výrazně vyšší, konkrétně 5 000 EUR. Na základě těchto údajů je zřejmé, že na Slovensku měli startupisté před uzákoněním jednoduché společnosti na akcie mnohem horší postavení, než ti čeští. Zavedení podobné společnosti, jako je jednoduchá společnost na akcie, tudíž nemá v České republice takové odůvodnění. Obdobná společnost se jeví jako nepotřebná i na základě studie zaměřené na startupy. Podle ní se čistě na své vlastní zdroje spoléhá více než 47 % českých startupů. Toto procento je mezi 13 sledovanými evropskými státy po Rumunsku druhé nejvyšší. Například francouzské startupy využívají výhradně vlastní zdroje v cca 13 % případů. Právě jednodušší přístup startupů k financím od investorů byl jedním z důvodů zavedení jednoduché společnosti na akcie na Slovensku. (Kollmann, Stoeckmann, Hensellek, & Kensbock, 2015)

9. Ekonomická analýza startupů

9.1 Identifikace analyzovaných společností

Pro analýzu startupů byly vybrány 2 společnosti, které obě spojuje podnikání ve finančnictví – **Chytrý Honza, a.s.** a **Ušetřeno.cz, s.r.o.** Obě firmy se zaměřují na online srovnávání finančních produktů a druhá jmenovaná společnost i nefinančních produktů. Jejich cílem je pomoc klientům zorientovat se v nabídce bankovních, pojišťovacích, energetických nebo mobilních společností. Obě společnosti naplňují pojem startup tak, jak je definován v teoretické části práce – jsou to technologicky založené podniky, které jsou škálovatelné a během několika málo let se rozrostly z malých podniků se zajímavým nápadem ve velké společnosti s vysokou tržní hodnotou a stovkami zaměstnanců. Oba subjekty mají také společné to, že se majitelům povedlo naplnit konečný cíl startupu – tzv. exit.

9.1.1 Chytrý Honza, a.s.

Chytrý Honza, a.s. je česká společnost původně založena jako společnost s ručením omezeným v roce 2009 Jiřím Patákem. Nejprve se zaměřovala pouze na srovnání hypoték, v roce 2011 následně rozšířila své portfolio o ostatní finanční produkty, jako jsou běžné a spořicí účty, pojištění majetku, osob atd. Do roku 2014 fungovala pouze jako zprostředkovatel finančních produktů, v tomto roce však odkoupila společnost Bonnet, s.r.o., se kterou tehdy spolupracovalo více než 1200 finančních poradců v terénu a stala se tak společností, která začala figurovat jak v on-line prostoru, tak v tom off-line. Před fúzí dosahoval obrát společnosti cca 31 milionů korun.

Po fúzi se společností Bonnet, s.r.o. se firma Chytrý Honza, a.s. stala akciovou společností. Už během tohoto procesu se do celého podnikání vložila investiční skupina Rockaway Capital, které patří například portály heureka.cz nebo mall.cz a odkoupila většinou část akcií od jejího zakladatele. V následujících letech se změnila z důvodu plánované expanze na zahraniční trhy vlastnická struktura ještě několikrát a její zakladatel postupně prodal veškeré své akcie. V roce 2019 společnost vykazovala obrát už 410 milionů korun.

9.1.2 Ušetřeno.cz, s.r.o.

Společnost Ušetřeno.cz, s.r.o. vznikla v roce 2010 jako srovnávač půjček a energií. Její zakladatelé jsou David Nevečeřal a Jakub Zamrazil. V roce 2011 získala firma významnou investici od investiční společnosti Chenen. Do roku 2012 přibýlo do srovnávače povinné ručení, hypotéky a cestovní pojištění a v roce 2013 překonala společnost hranici

100 zaměstnanců. Během následujících let přibývalo ještě několik dalších služeb, jako je porovnání mobilních tarifů nebo poskytovatelů internetového připojení. Celkový objem srovnávaných finančních i nefinančních produktů se tak zvýšil na 14. V roce 2014 dosahovala společnost 45 milionového obratu a stala se jednou z předních společností na online trhu s finančními i nefinančními produkty.

V roce 2018 se zakladatelé rozhodli prodat své podíly a 100% vlastníkem společnosti se stala společnost ČSOB, která tím rozšířila své portfolio online služeb. V roce 2019 měla společnost obrat necelých 200 milionů korun a během 5 let se jí tak podařilo svůj obrat více než zčtyřnásobit.

9.1.3 IT společnosti dle databáze Albertina

Dva výše zmíněné startupy nebudou analyzovány jen samostatně. V práci se autor rozhodl je dále porovnat mezi sebou a také v rámci všech IT firem, které byly vyfiltrovány pomocí databáze Albertina jako startupy. Skupinu IT startupů zvolil autor záměrně. Velmi často jsou startupy v Česku i ve světě právě IT společnosti nebo jsou minimálně na informační technologiích závislé.

Z databáze Albertina byly vybrány společnosti mladší 10 let, které jsou zároveň IT společnostmi spadající do sektoru informačních a komunikačních technologií dle CZ NACE. Následně byly tyto společnosti rozděleny na akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným

9.2 Finanční analýza společností

K ekonomickému hodnocení startupů je nutné aplikovat poznatky z finanční analýzy podniku a vyhodnotit, jak si dané společnosti vedou z hlediska finanční kondice. K tomu je třeba využít veřejně dostupné informace o finanční stránce podnikání všech subjektů a zanást dostupné informace do vzorců potřebných pro výpočet poměrových ukazatelů. Všechny výpočty v následujících podkapitolách čerpají data buďto ze sbírky listin poskytovaných obchodním rejstříkem, z výročních zpráv analyzovaných podniků nebo z databáze Albertina.

9.2.1 Ekonomická analýza společnosti Chytrý Honza, a.s.

Analýza společnosti Chytrý Honza, a.s. se nachází v tabulce níže.

Tabulka 3 - Ekonomická analýza společnosti Chytrý Honza, a.s.

	ROK 2016		ROK 2017		ROK 2018	
	Výpočet	Výsledek	Výpočet	Výsledek	Výpočet	Výsledek
Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)	$\frac{-33\,054\,000}{143\,284\,000}$	-0,23	$\frac{-75\,886\,000}{69\,045\,000}$	-1,1	$\frac{-91\,217\,000}{41\,770\,000}$	-2,18
Rentabilita aktiv (ROA)	$\frac{-33\,054\,000}{290\,399\,000}$	-0,11	$\frac{-75\,886\,000}{278\,855\,000}$	-0,27	$\frac{-91\,217\,000}{188\,337\,000}$	-0,48
Rentabilita tržeb – čistá (ROS)	$\frac{-33\,054\,000}{386\,625\,000}$	-0,09	$\frac{-75\,886\,000}{517\,349\,000}$	-0,15	$\frac{-91\,217\,000}{490\,729\,000}$	-0,19
Rychlost obrátu aktiv (ROAK)	$\frac{386\,625\,000}{290\,399\,000}$	1,33	$\frac{517\,349\,000}{278\,855\,000}$	1,86	$\frac{490\,729\,000}{188\,337\,000}$	2,61
Doba obrátu pohledávek (DOP)	$365 \cdot \frac{39\,060\,000}{386\,625\,000}$	36,9	$365 \cdot \frac{75\,094\,000}{517\,349\,000}$	53	$365 \cdot \frac{39\,897\,000}{490\,729\,000}$	29,74
Doba obrátu dluhu (DOD)	$365 \cdot \frac{64\,378\,000}{386\,625\,000}$	60,78	$365 \cdot \frac{99\,547\,000}{517\,349\,000}$	70,23	$365 \cdot \frac{71\,434\,000}{490\,729\,000}$	53,13
Okamžitá likvidita (1. stupně)	$\frac{33\,196\,000}{64\,378\,000}$	0,52	$\frac{30\,098\,000}{99\,547\,000}$	0,30	$\frac{5\,213\,000}{71\,434\,000}$	0,07
Pohotová likvidita (2.stupně)	$\frac{72\,256\,000 - 0}{64\,378\,000}$	1,12	$\frac{105\,192\,000 - 0}{99\,547\,000}$	1,06	$\frac{45\,110\,000 - 0}{71\,434\,000}$	0,63
Běžná likvidita (3. stupně)	$\frac{72\,256\,000}{64\,378\,000}$	1,12	$\frac{105\,192\,000}{99\,547\,000}$	1,06	$\frac{45\,110\,000}{71\,434\,000}$	0,63
Celková zadluženost	$\frac{118\,093\,000}{290\,399\,000}$	0,41	$\frac{209\,810\,000}{278\,855\,000}$	0,75	$\frac{146\,467\,000}{188\,337\,000}$	0,78

Zdroj: Bisnode Albertina, vlastní zpracování

Z výpočtů výše je vidět, že společnost dlouhodobě nedosahuje zisku a ani pozitivní rentability vlastního kapitálu, aktiv a tržeb. Rentabilita vlastního kapitálu (-0,23 v roce 2016, -2,18 v roce 2018) se v průběhu sledovaného období snižuje především z důvodu rostoucích nákladů ovlivňující čítec výpočtu. Z výpočtů je však patrné, že tržby podniku mají rostoucí tendenci.

Pozitivní je, že rychlost obrátu aktiv se dlouhodobě zvyšuje (1,33 v roce 2016, 2,61 v roce 2018), stejně jako se snižuje hodnota rychlosti obrátu pohledávek (36,9 v roce 2016, 29,74 v roce 2018). Výsledek je však ovlivněn především snižujícími se aktivy podniku. Hodnota rychlosti obrátu dluhu se ve sledovaných obdobích snižuje, stále je však dostatečně vysoká a co je důležité – je vyšší než hodnota rychlosti obrátu pohledávek.

Co se týče likvidity, tam její hodnoty ve všech stupních dlouhodobě klesají. Obzvláště likvidita 1. stupně je v roce 2018 nízká (0,07) a pro podnik velice riskantní. Obecně se dá říct, že podnik má dlouhodobě problémy s dostatečnou likviditou a ve spojení s vysokým zadlužením by se v budoucnu (pokud podnik hodnoty nezlepší) mohlo jednat o problém.

Celková zadluženost v prvním sledovaném roce se pohybovala na relativně nižší úrovni (0,41), v následujících letech se však hodnota výrazně zvýšila (0,78 v roce 2018). U Startupů jsou však vyšší hodnoty celkové zadluženosti poměrně běžné.

Společnosti Chytrý Honza, a.s. se ve sledovaných obdobích příliš nedaří. Všechny ukazatele rentability má negativní a zároveň se nezlepšují ani jiné ukazatele, jako je likvidita nebo celková zadluženost. Hodnota aktiv se z dlouhodobějšího hlediska také nezvyšuje.

9.2.2 Ekonomická analýza společnosti Ušetřeno.cz, s.r.o.

Analýza společnosti Ušetřeno.cz, s.r.o. se nachází v tabulce níže.

Tabulka 4 - Ekonomická analýza společnosti Ušetřeno.cz, s.r.o.

	ROK 2016		ROK 2017		ROK 2018	
	Výpočet	Výsledek	Výpočet	Výsledek	Výpočet	Výsledek
Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)	$\frac{-5\,326\,000}{-55\,588\,000}$	X	$\frac{-22\,055\,000}{-77\,435\,000}$	X	$\frac{-847\,000}{42\,600\,000}$	-0,02
Rentabilita aktiv (ROA)	$\frac{-5\,326\,000}{27\,593\,000}$	-0,19	$\frac{-22\,055\,000}{42\,558\,000}$	-0,52	$\frac{-847\,000}{108\,459\,000}$	-0,08
Rentabilita tržeb – čistá (ROS)	$\frac{-5\,326\,000}{72\,856\,000}$	-0,07	$\frac{-22\,055\,000}{141\,372\,000}$	-0,16	$\frac{-847\,000}{211\,843\,000}$	-0,004
Rychlost obrátu aktiv (ROAK)	$\frac{72\,856\,000}{27\,593\,000}$	2,67	$\frac{141\,372\,000}{42\,558\,000}$	3,32	$\frac{211\,843\,000}{108\,459\,000}$	1,95
Doba obrátu pohledávek (DOP)	$365 * \frac{23\,301\,000}{72\,856\,000}$	116,74	$365 * \frac{20\,120\,000}{141\,372\,000}$	51,95	$365 * \frac{48\,599\,000}{211\,843\,000}$	83,73
Doba obrátu dluhu (DOD)	$365 * \frac{16\,488\,000}{72\,856\,000}$	82,6	$365 * \frac{25\,186\,000}{141\,372\,000}$	65,03	$365 * \frac{38\,864\,000}{211\,843\,000}$	66,96
Okamžitá likvidita (1. stupně)	$\frac{2\,155\,000}{16\,488\,000}$	0,13	$\frac{559\,000}{25\,186\,000}$	0,02	$\frac{8\,956\,000}{38\,864\,000}$	0,23
Pohotovostná likvidita (2. stupně)	$\frac{25\,456\,000 - 0}{16\,488\,000}$	1,54	$\frac{20\,679\,000 - 0}{25\,186\,000}$	0,82	$\frac{57\,555\,000 - 0}{38\,864\,000}$	1,48
Běžná likvidita (3. stupně)	$\frac{25\,456\,000}{16\,488\,000}$	1,54	$\frac{20\,679\,000}{25\,186\,000}$	0,82	$\frac{57\,555\,000}{38\,864\,000}$	1,48
Celková zadluženost	$\frac{83\,181\,000}{27\,593\,000}$	3,04	$\frac{113\,229\,000}{42\,558\,000}$	2,66	$\frac{52\,810\,000}{108\,459\,000}$	0,49

Zdroj: Bisnode Albertina, vlastní zpracování

Výpočty rentability vlastního kapitálu z důvodu záporného vlastního kapitálu v prvních dvou sledovaných obdobích nedávají smysl. V roce 2018 se však situace výrazně zlepšila a společnost se téměř dostala do kladných hodnot (na -0,02).

Výsledky rentability aktiv a tržeb byly ve všech sledovaných obdobích záporné, v posledním roce se však hodnoty zlepšily, především z důvodu relativně nízké ztráty oproti minulým rokům.

Rychlost obratu aktiv ve všech sledovaných obdobích vykazovala kolísavé výsledky, v posledním roce však hodnota oproti minulým letům klesla (na 1,95). Stále je však dostatečně vysoká.

Doba obratu pohledávek je ve všech sledovaných obdobích opravdu vysoká a společnost by na nápravě této situace měla pracovat. Hlavním problémem je, že doba obratu pohledávek je ve dvou sledovaných obdobích dokonce vyšší než doba obratu dluhu.

Likvidita podniku byla především v druhém sledovaném období nedostatečná, v posledním roce se však podniku podařilo dosáhnout doporučených hodnot minimálně u okamžité (0,23) a pohotové likvidity (1,48).

Celková zadluženost je v prvních dvou sledovaných letech extrémně vysoká především z důvodu vysokých dlouhodobých závazků (3,04 v roce 2016 a 2,66 v roce 2017). Ty se však v posledním sledovaném období podařilo splatit a tím celkovou zadluženost snížit (na 0,49).

Obecně se dá říct, že podniku se z krátkodobého hlediska příliš nedaří. Podstatné však je, že v posledním sledovaném roce ve většině ukazatelů vykázala společnost zlepšení a minimálně nárůst tržeb a aktiv je předzvěstí, že v následujících letech může konečně dojít k překlopení ze ztráty do zisku.

9.2.3 Ekonomická analýza startupů – akciové společnosti

Analýza startupů (akciových společností) z oblasti IT se nachází v tabulce níže. Jedná se o průměrné hodnoty 45 sledovaných startupů, které jsou akciovými společnostmi.

Tabulka 5 - Ekonomická analýza startupů – akciových společností

	ROK 2016		ROK 2017		ROK 2018	
	Výpočet	Výsledek	Výpočet	Výsledek	Výpočet	Výsledek
Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)	$\frac{-14\,640\,000}{42\,102\,000}$	-0,35	$\frac{-11\,396\,000}{54\,101\,000}$	-0,21	$\frac{-5\,253\,000}{73\,824\,000}$	-0,07
Rentabilita aktiv (ROA)	$\frac{-5\,707\,000}{305\,652\,000}$	-0,02	$\frac{-470\,000}{327\,920\,000}$	-0,001	$\frac{-1\,048\,000}{364\,164\,000}$	-0,003
Rentabilita tržeb – čistá (ROS)	$\frac{-14\,640\,000}{132\,205\,000}$	-0,11	$\frac{-11\,396\,000}{148\,698\,000}$	-0,08	$\frac{-5\,253\,000}{168\,549\,000}$	-0,03
Rychlost obrátu aktiv (ROAK)	$\frac{132\,205\,000}{305\,652\,000}$	0,43	$\frac{148\,698\,000}{327\,920\,000}$	0,45	$\frac{168\,549\,000}{364\,164\,000}$	0,46
Doba obrátu pohledávek (DOP)	$365 * \frac{40\,586\,000}{132\,205\,000}$	112,05	$365 * \frac{44\,550\,000}{148\,698\,000}$	109,35	$365 * \frac{41\,690\,000}{168\,549\,000}$	90,28
Doba obrátu dluhu (DOD)	$365 * \frac{11\,881\,000}{132\,205\,000}$	32,80	$365 * \frac{19\,125\,000}{148\,698\,000}$	46,94	$365 * \frac{29\,040\,000}{168\,549\,000}$	62,89
Okamžitá likvidita (1. stupně)	$\frac{18\,874\,000}{11\,881\,000}$	1,59	$\frac{26\,742\,000}{19\,125\,000}$	1,4	$\frac{38\,243\,000}{29\,040\,000}$	1,32
Pohotová likvidita (2.stupně)	$\frac{70\,822\,000 - 3\,126\,000}{11\,881\,000}$	5,70	$\frac{83\,853\,000 - 2\,664\,000}{19\,125\,000}$	4,25	$\frac{92\,811\,000 - 12\,739\,000}{29\,040\,000}$	2,76
Běžná likvidita (3. stupně)	$\frac{70\,822\,000}{11\,881\,000}$	5,96	$\frac{83\,853\,000}{19\,125\,000}$	4,38	$\frac{92\,811\,000}{29\,040\,000}$	3,20
Celková zadluženost	$\frac{251\,034\,000}{305\,652\,000}$	0,82	$\frac{260\,976\,000}{327\,920\,000}$	0,8	$\frac{275\,189\,000}{364\,164\,000}$	0,76

Zdroj: Bisnode Albertina, vlastní zpracování

Výsledky rentability vlastního kapitálu jsou záporné, avšak ve sledovaných obdobích mají hodnoty rostoucí tendenci (-0,35 v roce 2016, -0,07 v roce 2018). Pozitivní je nejenom snižující se ztráta, ale také zvyšující se vlastní kapitál.

Rentabilita aktiv a tržeb kopíruje vývoj rentability vlastního kapitálu – hodnoty jsou záporné, ale postupně se zlepšují. Pozitivní je především zvýšení hodnot jak aktiv, tak zvýšení tržeb, které společnosti vyprodukovaly.

Rychlost obrátu aktiv je ve všech sledovaných obdobích relativně stabilní, má však lehce rostoucí trend (0,43 v roce 2016, 0,46 v roce 2018). Doporučených hodnot však ukazatel nedosahuje.

Rychlost obrátu pohledávek a dluhů má z dlouhodobého hlediska pozitivní trend. To znamená, že hodnoty rychlosti obrátu pohledávek se zvyšují a hodnoty rychlosti obrátu dluhu se snižují. Společnostem se tak v průměru daří lépe vymáhat své pohledávky a prodlužovat splatnost svých závazků.

Likvidita je u sledovaných společností v prvním roce příliš vysoká. V dalších letech se však snížila a dostává se na optimálnější hodnoty. Pouze okamžitá likvidita je i v posledním sledovaném roce příliš vysoká (1,32). Podnik by se tak mohl zamyslet, zda volné prostředky krátkodobě neinvestovat.

Celková zadluženost podniků je na vysokých hodnotách (0,82 v roce 2016, 0,76 v roce 2016). Jak však bylo uvedeno výše, u startupů jsou takto vysoké hodnoty běžné. Hodnota ukazatele se ve sledovaných obdobích výrazně nemění.

Dle průměrných vypočtených hodnot startupy – akciové společnosti nedosahují ideálních hodnot. Na druhou stranu je nutné říct, že v průběhu sledovaných let se výsledky jednotlivých ukazatelů téměř ve všech případech zlepšily.

9.2.4 Ekonomická analýza startupů – společnosti s ručením omezeným

Analýza startupů (společností s ručením omezeným) z oblasti IT se nachází v tabulce níže. Jedná se o průměrné hodnoty 472 sledovaných startupů, které jsou společnostmi s ručením omezeným.

Tabulka 6 - Ekonomická analýza startupů – společnosti s ručením omezeným

	ROK 2016		ROK 2017		ROK 2018	
	Výpočet	Výsledek	Výpočet	Výsledek	Výpočet	Výsledek
Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)	$\frac{3\,022\,000}{22\,070\,000}$	0,14	$\frac{9\,702\,000}{25\,188\,000}$	0,39	$\frac{7\,960\,000}{35\,682\,000}$	0,22
Rentabilita aktiv (ROA)	$\frac{7\,395\,000}{103\,237\,000}$	0,07	$\frac{14\,303\,000}{101\,853\,000}$	0,14	$\frac{12\,563\,000}{144\,337\,000}$	0,09
Rentabilita tržeb – čistá (ROS)	$\frac{3\,022\,000}{71\,468\,000}$	0,04	$\frac{9\,702\,000}{85\,144\,000}$	0,11	$\frac{7\,960\,000}{109\,366\,000}$	0,07
Rychlost obrátu aktiv (ROAK)	$\frac{71\,468\,000}{103\,237\,000}$	0,69	$\frac{85\,144\,000}{101\,853\,000}$	0,84	$\frac{109\,366\,000}{144\,337\,000}$	0,76
Doba obrátu pohledávek (DOP)	$365 * \frac{12\,766\,000}{71\,468\,000}$	65,20	$365 * \frac{16\,347\,000}{85\,144\,000}$	70,08	$365 * \frac{22\,688\,000}{109\,366\,000}$	75,72
Doba obrátu dluhu (DOD)	$365 * \frac{7\,268\,000}{71\,468\,000}$	37,12	$365 * \frac{9\,730\,000}{85\,144\,000}$	41,71	$365 * \frac{10\,080\,000}{109\,366\,000}$	33,64
Okamžitá likvidita (1. stupně)	$\frac{13\,123\,000}{7\,268\,000}$	1,81	$\frac{9\,320\,000}{9\,730\,000}$	0,96	$\frac{15\,630\,000}{10\,080\,000}$	1,55
Pohotová likvidita (2.stupně)	$\frac{32\,922\,000 - 2\,362\,000}{7\,268\,000}$	4,20	$\frac{40\,658\,000 - 5\,158\,000}{9\,730\,000}$	3,65	$\frac{54\,587\,000 - 5\,588\,000}{10\,080\,000}$	4,86
Běžná likvidita (3. stupně)	$\frac{32\,922\,000}{7\,268\,000}$	4,53	$\frac{40\,658\,000}{9\,730\,000}$	4,18	$\frac{54\,587\,000}{10\,080\,000}$	5,42
Celková zadluženost	$\frac{70\,883\,000}{103\,237\,000}$	0,69	$\frac{65\,406\,000}{101\,853\,000}$	0,64	$\frac{91\,184\,000}{144\,337\,000}$	0,63

Zdroj: Bisnode Albertina, vlastní zpracování

V tomto případě jsou výsledky všech ukazatelů rentability kladné, nikoliv záporné jako výsledky z ekonomické analýzy v předchozích kapitolách. Nejlepších výsledků společnosti dosahují v roce 2017, kdy nejvyšších hodnot dosahuje jak rentabilita vlastního kapitálu (0,39), tak rentabilita aktiv (0,14) a rentabilita tržeb (0,11).

Rychlost obrátu aktiv z dlouhodobého hlediska také roste (0,69 v roce 2016, 0,76 v roce 2018), to je pro podniky rozhodně pozitivní.

Vývoj ukazatele doby obrátu pohledávek se zvyšuje a podniky tak průměrně mají dle vypočtených dat čím dál větší problémy vymáhat své pohledávky včas (65,20 v roce 2016 až 75,72 v roce 2018).

Naopak vývoj hodnot ukazatele doby obrátu dluhů se snižuje (37,12 v roce 2016 až 33,64 v roce 2018).

Likvidita je u sledovaných společností ve všech sledovaných obdobích příliš vysoká, obzvláště pak v posledním sledovaném roce.

Celková zadluženost podniku se ve sledovaném období pohybuje okolo podobných hodnot a je zde vidět mírně klesající trend (0,69 v roce 2016, 0,63 v roce 2018).

Dle průměrných vypočtených hodnot startupy – společnosti s ručením omezeným vykazují dobré výsledky. Především rok 2017 byl dle vypočtených dat pro analyzované společnosti úspěšným rokem.

9.2.5 Ekonomická analýza startupů – závěrečné porovnání

V tabulce níže jsou shrnuty výsledky finanční analýzy jednotlivých společností a startupů.

Tabulka 7 - Ekonomická analýza startupů – závěrečné porovnání

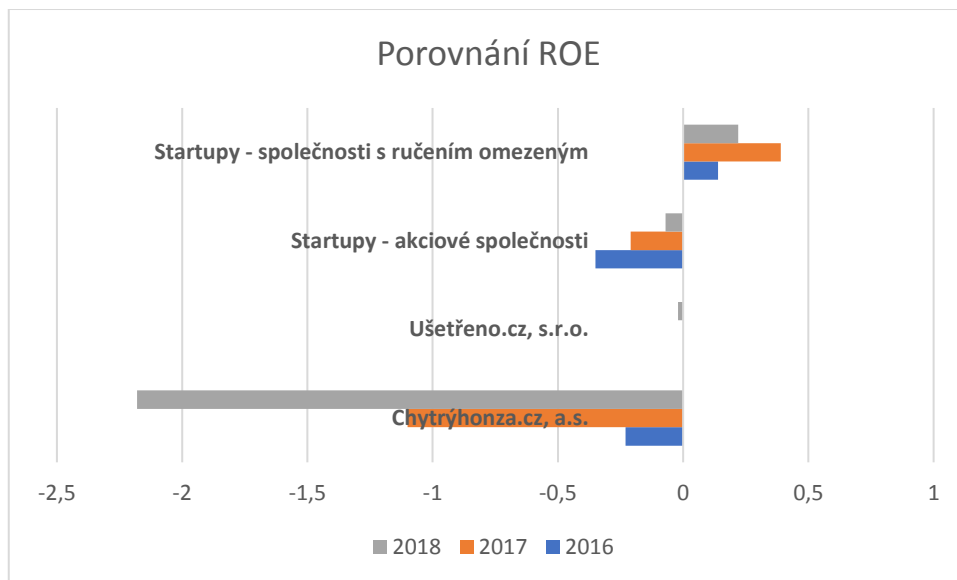
	Chytrý Honza, a.s.			Ušetřeno.cz, s.r.o.			Startupy – akciové společnosti			Startupy – společnosti s ručením omezeným		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)	-0,23	-1,1	-2,18	x	x	-0,02	-0,35	-0,21	-0,07	0,14	0,39	0,22
Rentabilita aktiv (ROA)	-0,11	-0,27	-0,48	-0,19	-0,52	-0,08	-0,02	-0,001	-0,003	0,07	0,14	0,09
Rentabilita tržeb – čistá (ROS)	-0,09	-0,15	-0,19	-0,07	-0,16	-0,004	-0,11	-0,08	-0,03	0,04	0,11	0,07
Rychlost obrátu aktiv (ROAK)	1,33	1,86	2,61	2,67	3,32	1,95	0,43	0,45	0,46	0,69	0,84	0,76
Doba obrátu pohledávek (DOP)	36,9	53	29,74	116,74	51,95	83,73	112,05	109,35	90,28	65,20	70,08	75,72
Doba obrátu dluhu (DOD)	60,78	70,23	53,13	82,6	65,03	66,96	32,80	46,94	62,89	37,12	41,71	33,64
Okamžitá likvidita (1. stupně)	0,52	0,30	0,07	0,13	0,02	0,23	1,59	1,40	1,32	1,81	0,96	1,55
Pohotová likvidita (2. stupně)	1,12	1,06	0,63	1,54	0,82	1,48	5,7	4,25	2,76	4,20	3,65	4,86
Běžná likvidita (3. stupně)	1,12	1,06	0,63	1,54	0,82	1,48	5,96	4,38	3,20	4,53	4,18	5,42
Celková zadluženost	0,41	0,75	0,78	3,04	2,66	0,49	0,82	0,8	0,76	0,69	0,64	0,63

Zdroj: Bisnode Albertina, vlastní zpracování

Ve sledovaném období (2016-2018) dosahovaly kladných hodnot v oblasti rentability pouze startupy – společnosti s ručením omezením. Ostatní sledované společnosti měly v oblasti rentability vlastního kapitálu, aktiv a tržeb hodnoty záporné. Nejhorších hodnot

dosahuje společnost Chytrý Honza, a.s., která na rozdíl od ostatních společností ani nezaznamenala ve sledovaných letech posun k lepším výsledkům, přesto, že má ze všech sledovaných společností nejvyšší tržby.

Graf 7 – Porovnání ROE

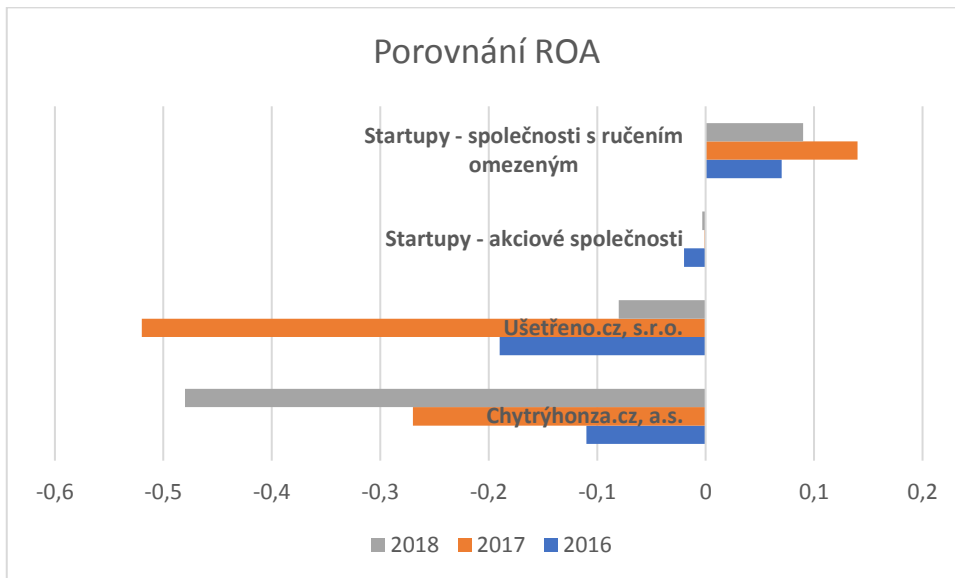

Zdroj: Bisnode Albertina, vlastní zpracování

Není to však ničím výjimečné, ani světově nejúspěšnější startupy často dlouhodobě zisku nedosahují a veškerý svůj kapitál investují do co nejrychlejšího růstu. Důvodem je, že pro ně zisk z podnikání nemá takovou prioritu jako jejich celkový růst, respektive růst hodnoty jejich akcií. Akcie pak mají takovou hodnotu, která vyjadřuje dovednost generování zisku v budoucnu. Investoři tudíž na společnost koukají především jako na příležitost a zisk pro ně v tu chvíli není na prvním místě. Firma Chytrý Honza, a.s. v roce 2014 ještě coby společnost s ručením omezeným zisk generovala, po fúzi a transformaci na akciovou společnost však přestala. Dá se říct, že schopnost dosahovat zisku je pro společnosti zkouškou, zda je původní myšlenka rentabilní a je vhodné podnik přetransformovat z s.r.o. na a.s.

Například startupová společnost provozující streamovací službu Netflix se podle odhadů dostane do zisku až v letošním roce (2021), a to přesto, že má momentálně už více než 200 milionů uživatelů.

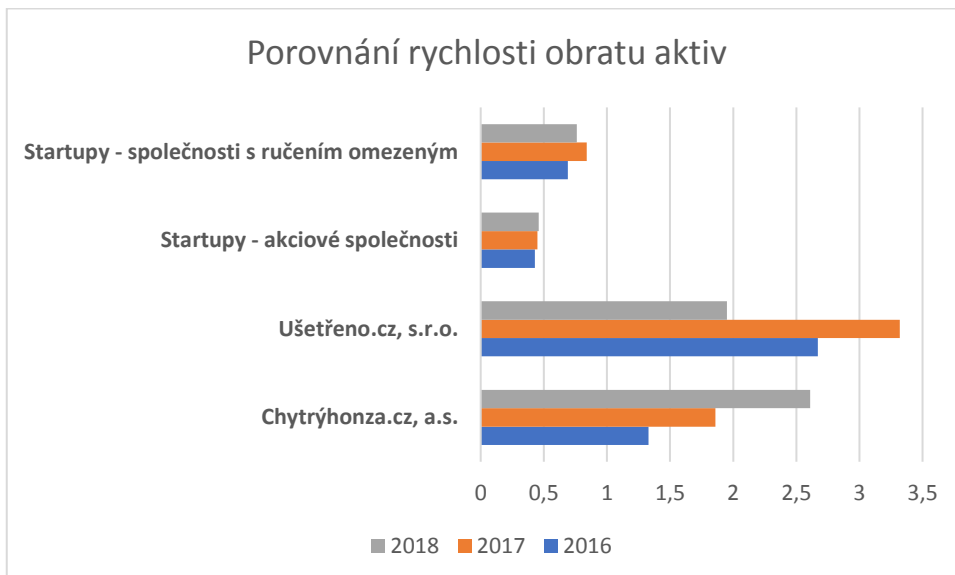
Graf 8 - Porovnání ROA

Zdroj: Bisnode Albertina, vlastní zpracování

Výsledky ukazatele rychlost obrátu aktiv je u společností Chytrý Honza, a.s. a Ušetřeno.cz, s.r.o. vyšší, než je průměr v rámci skupin, kam společnosti spadají. Z výsledků je vidět, že hodnoty ukazatele rychlosti obrátu aktiv jsou lepší u startupových společností s ručením omezeným.

Graf 9 - Porovnání rychlosti obrátu aktiv

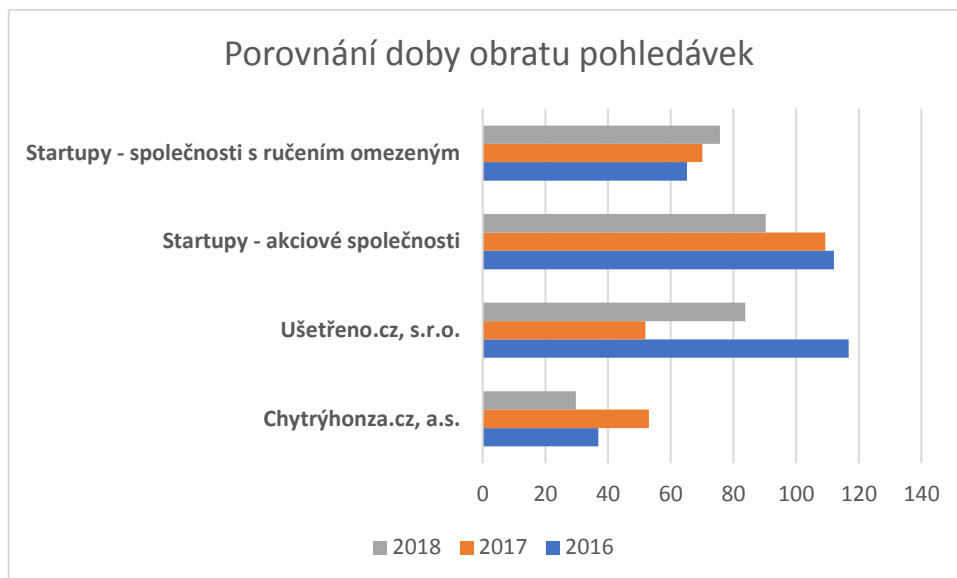

Zdroj: Bisnode Albertina, vlastní zpracování

Nejlépeších výsledků v rámci ukazatele doby obrátu pohledávek dosahuje společnost Chytrý Honza, a.s., která v posledním sledovaném období dokázala snížit tuto hodnotu

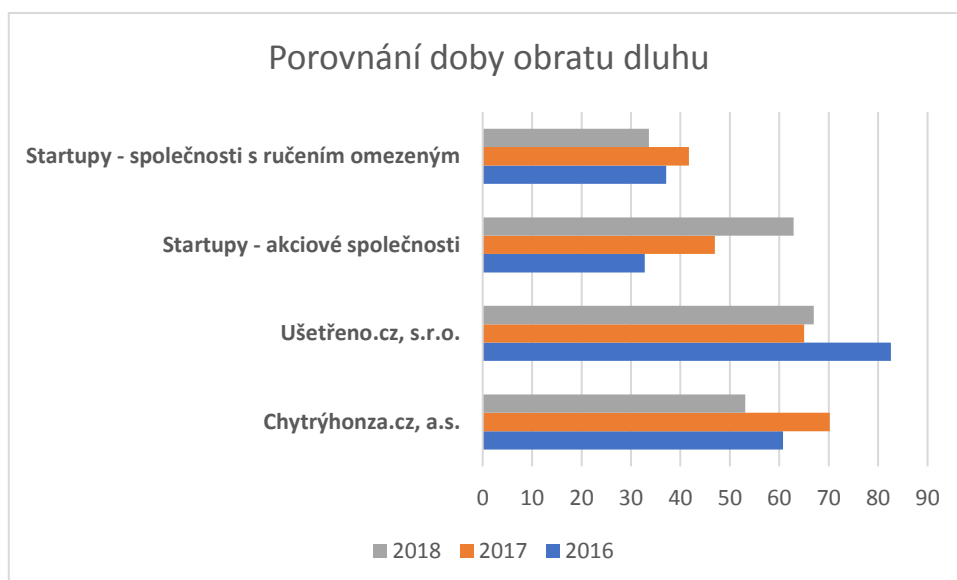
pod 30. Nejlepších hodnot ukazatele doby obratu dluhu zase dosahují startupy s právním formou podnikání s.r.o. – dlouhodobě kolem hodnoty 40.

Graf 10 - Porovnání doby obratu pohledávek

Zdroj: Bisnode Albertina, vlastní zpracování

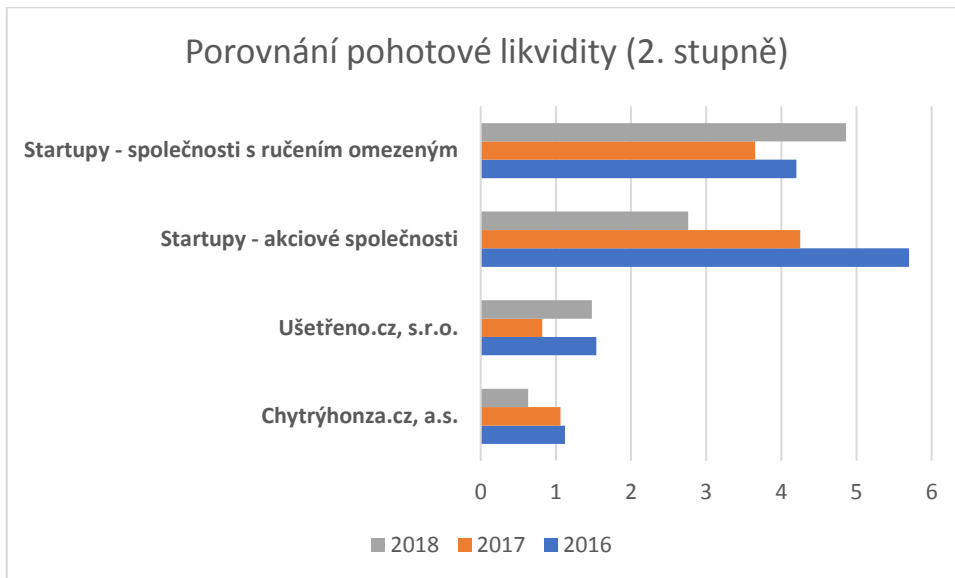
Graf 11 - Porovnání doby obratu dluhu

Zdroj: Bisnode Albertina, vlastní zpracování

Co se týče ukazatelů likvidity, společnosti Chytrý Honza, a.s. a Ušetřeno.cz, s.r.o. dosahují v prvním stupni doporučených hodnot. V rámci 2. a 3. stupně likvidity se k doporučeným hodnotám také přibližují. Naopak startupové společnosti s právními formami s.r.o. a a.s. mají likviditu ve všech stupních příliš vysokou.

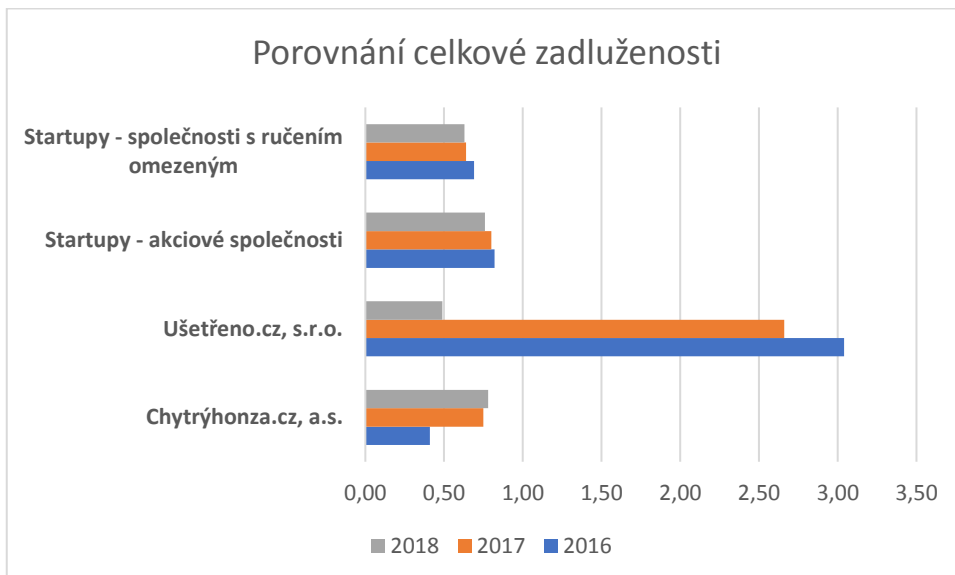
Graf 12 - Porovnání pohotové likvidity (2. stupně)

Zdroj: Bisnode Albertina, vlastní zpracování

Celková zadluženost se ve všech společnostech pohybuje kolem 0,5 a 0,8, pouze v případě společnosti Ušetřeno.cz, s.r.o. byla hodnota v prvních dvou sledovaných obdobích výrazně vyšší. Vysoká zadluženost je však v rámci startupů a technologických firem standardní.

Graf 13 - Porovnání celkové zadluženosti

Zdroj: Bisnode Albertina, vlastní zpracování

Z konečného srovnání výsledků vychází zejména v oblasti rentability nejlépe startupové společnosti s ručením omezeným. Tento výsledek je dán tím, že u startupů s akciovou

formou podnikání je důraz na růst vyšší než u startupových společností s ručením omezeným. V důsledku toho jsou volné prostředky společností okamžitě investovány do dalších aktivit společností. Svou roli bude hrát také to, že akciové startupy jsou v průměru více zadlužené, a tak náklady spojené se splácením dluhů jsou u nich vyšší. Další příčinou mohou být samozřejmě také daňové důvody. Dle výsledků ukazatelů aktivity si o něco lépe vedou společnosti s ručením omezeným, není to ale výrazný rozdíl. Co se týče oblasti likvidity, v tou jsou si akciové startupy a startupové společnosti s ručením omezeným taktéž podobné – obě skupiny výrazně přesahují doporučené hodnoty.

Závěr

Cílem této práce bylo popsat právní aspekty založení startupů a zhodnotit jejich ekonomickou výkonnost. Mezi právní aspekty, které autor popsal v teoretické části, patří především volba právní formy podnikání, sepsání základních dokumentů upravujících vztahy uvnitř společnosti a zajištění právní ochrany produktu a společnosti samotné. V návaznosti na právní aspekty zahájení podnikání se autor zaměřil na startupy, které se s nově vznikajícími společnostmi úzce pojí. Práce se zabývá jejich definicí, výskytem v České republice i ve světě a následnou analýzou, která se soustředí především na jejich právní formu podnikání, kterou následně porovnává s běžnými obchodními společnostmi. Součástí analýzy je také vyhodnocení ekonomické výkonnosti českých startupů.

Vedlejším cílem práce bylo vyhodnotit, zda v České republice existuje důvod k uzákonění nové právní formy podnikání, která by více vyhovovala požadavkům startupů.

K zodpovězení výzkumné otázky „Jaká právní forma podnikání je v České republice startupy nejvíce využívána?“ bylo nutné provést analýzu dat více než 1300 startupů. Výsledkem této analýzy je, že cca 93 % startupů pro své podnikání zvolilo společnost s ručením omezeným. Výsledek koresponduje s tvrzením uvedeným v teoretické části práce, které udává, že většina startupů volí společnost s ručením omezeným. Oproti běžným společnostem je rozdíl zejména v tom, že mezi startupy se častěji vyskytují akciové společnosti a evropské společnosti.

Navzdory vysokému počtu fyzických osob provozujících svou činnost na základě živnostenského oprávnění (cca 67 % všech podnikatelských subjektů v ČR) bylo mezi více než 1300 analyzovanými startupy pouze 10 takto podnikajících osob. Toto nízké zastoupení ukazuje, že pro založení a následné vedení startupu je živnostenské podnikání nejméně vhodnou možností.

Autor si dále položil výzkumnou otázku, zda „Je v České republice potřeba zavést novou právní formu podnikání podobnou té, které vznikla na Slovensku?“, přičemž k zodpovězení této otázky bylo nutné porovnat nově vzniklý typ obchodní společnosti na Slovensku nejen s ostatními slovenskými obchodními společnostmi, ale také s těmi českými.

Ze zmíněného porovnání vyplývá, že pro slovenské startupisty bylo před uzákoněním jednoduché společnosti na akcie mnohem složitější založit obchodní společnost než pro ty české. Vzhledem k relativně vysoké potřebě kapitálu nutného k založení s.r.o. na Slovensku (5000 EUR) byli tamější startupisté často odkázáni minimálně v začátcích svého

podnikání na vykonávání činnosti na základě živnostenského oprávnění. V České republice je situace vzhledem k minimálnímu základnímu kapitálu nutného k založení s.r.o. ve výši 1 Kč podstatně odlišná. K nutnosti zavedení obdobné společnosti v ČR nepřispívá ani fakt, že necelá polovina všech českých startupů spoléhá výhradně na vlastní zdroje a finance od investorů ke své činnosti nevyžaduje. Právě usnadnění propojení startupů a investorů bylo jedním z hlavních důvodů, proč byla na Slovensku jednoduchá společnost na akcie uzákoněna.

Dle názoru autora tedy zákonná úprava nutná není. To však neznamená, že by stát nemohl startupy podpořit jinými způsoby. Podpora se dá navýšit například skrze rozšiřování počtu a služeb vědecko-technických parků, případně pomocí zakládání fondů s primárním účelem financovat nadějně startupy.

K zodpovězení výzkumné otázky „Jaká je výkonnost českých startupů? Existuje nějaký rozdíl mezi právními formami z hlediska ukazatelů výkonnosti?“ bylo nutné vytvořit ekonomickou analýzu startupů, kterou následně autor rozdělil na dvě skupiny podle právní formy podnikání. Z této analýzy vyplynulo, že dosahovat zisku se daří více startupům s ručením omezeným. Vzhledem k tomu, že hlavním cílem startupů je růst, není překvapením, že akciové společnosti zisk nevykazují a vlastníci (resp. akcionáři) dávají před vyplaceným ziskem přednost především investicím do dalšího růstu.

Vzhledem k zvyšující se celospolečenské závislosti na moderních technologiích se dá předpokládat, že počet startupů a jejich tržní hodnota celosvětově poroste. V České republice je už v tuto chvíli několik startupů s produktem, který by mohl v dlouhodobém horizontu přinést nejen ekonomické užitky, ale také sociální. Dá se tedy předpokládat, že podpora startupů ze strany státu nepoleví, naopak bude mít spíše rostoucí tendenci.

V současné době, kdy se ekonomika České republiky z důvodu probíhající pandemie koronaviru zpomalila, se nabízí otázka, jaký vliv bude mít tato nenadálá situace na startupy. Pro mnoho startupů může být tato situace likvidační. Záleží však na několika klíčových ukazatelích, jako je podíl na trhu, zadluženost, obor činnosti, finanční zdraví atd. Na druhou stranu, mnoho již zavedených, ale i nově vznikajících startupů, může v této situaci nalézt příležitost. Startupy mohou toto období využít k doladění technických nebo jiných aspektů jejich podnikání, na které by v běžné situaci nezbývalo tolik času. Zároveň se několik zavedených startupů v této době ukázalo jako velice potřebných a důležitých. Ať

už jsou to online prodejci potravin, různí zprostředkovatelé online komunikace a bezkontaktního placení nebo výrobci ochranných pomůcek.

Summary

The diploma thesis deals with the legal and economical aspects of starting a business. The introduction describes those aspects, mainly the choice of legal form of business, the basic documents governing relations within the company and the options for legal protection. Furthermore, the author focuses on the startups, which are closely related to starting a business. The section dealing with startups lays out their definition, determines how many there are in the Czech Republic and abroad and identifies barriers to their establishment. The practical part analyzes Czech startups, focusing on their legal form and economical performance. Part of this part is a chapter on the new legal form of business, which arose in Slovakia in response to the needs of local startups. The conclusion of the diploma thesis answers the research questions stemming from the application of the work's methodology.

Key words: business, legal forms of business, barriers to business creation, startups

Seznam literatury

- akont.cz. (2010). *Jaké výhody přináší evropská společnost českým podnikatelům?* Načteno z Akonttrust: https://www.akont.cz/nase-znalosti/prispevky.html/83_472-jake-vyhody-prinasi-evropska-spolecnost-ceskym-podnikatelum-/0
- AngelList. (2019). *Startup companies*. Načteno z AngelList: [https://angel.co/companies?company_types\[\]=Startup](https://angel.co/companies?company_types[]=Startup)
- Bisnode Albertina (2020)
- Blank, S. (2010). *What's A Startup? First Principles*. Načteno z Steve Blank: <https://steveblank.com/2010/01/25/whats-a-startup-first-principles/>
- Brown, M. (2016). *5 Phases of the Startup Lifecycle: Morgan Brown on What it Takes to Grow a Startup*. Načteno z Medium: <https://medium.com/tradecraft-traction/5-phases-of-the-startup-lifecycle-morgan-brown-on-what-it-takes-to-grow-a-startup-50b4350f9d96>
- Budai, D. (2020). *Vyhlídky startupů v době koronaviru: Jak nepropadnout beznaději v záplavě černých scénářů*. Načteno z StartupJobs.cz: <https://www.startupjobs.cz/newsroom/koronavirus-startupy-scenare-vyvoj-ekonomika-investice-rady>
- Buchalcevoová, Z. (2018). *8 tipů, kde získat peníze na rozjezd podnikání*. Načteno z Podnikatel.cz: <https://www.podnikatel.cz/clanky/8-tipu-kde-ziskat-penize-na-rozjezd-podnikani/>
- CZ.NIC. (2019). *Často kladené dotazy*. Načteno z cz.nic: <https://www.nic.cz/page/383/casto-kladene-dotazy/#faq5>
- CzechInvest. (2019). *Inkubátory*. Načteno z Czechinvest: <https://www.czechinvest.org/cz/Sluzby-pro-male-a-stredni-podnikatele/Chcete-dotace/OPPI/Vyuziti-novych-financnich-nastroju/Inkubatory>
- CzechInvest. (2019). *O CzechInvestu*. Načteno z Czechinvest: <https://www.czechinvest.org/cz/O-CzechInvestu/O-nas>
- ČSÚ. (2019). *Ekonomické subjekty podle počtu zaměstnanců*. Načteno z Český statistický úřad: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=vystup->

objekt&pvo=ORG05&z=T&f=TABULKA&katalog=30831&str=v386&v=v7__
null__null__null

ČSÚ. (2019). *Ekonomické subjekty podle vybraných právních forem*. Načteno z Český statistický úřad: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=ORG01&z=T&f=TABULKA&katalog=30831&str=v386&v=v7__null__null__null

ČSÚ. (2019). *Ekonomické subjekty podle vybraných právních forem*. Načteno z Český statistický úřad: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&katalog=30831&pvo=ORG01&str=v386&v=v7__null__null__null

Desjardins, J. (2017). *The 57 Startups That Became Unicorns in 2017*. Načteno z Visual Capitalist: <https://www.visualcapitalist.com/57-startups-unicorns-in-2017/>

DotaceEU.cz. (2019). *Evropský investiční fond*. Načteno z DotaceEU.cz: [https://www.dotaceeu.cz/cs/Ostatni/Dulezite/Slovník-pojmu/E/Evropsky-investicni-fond-\(EIF-European-Investmen](https://www.dotaceeu.cz/cs/Ostatni/Dulezite/Slovník-pojmu/E/Evropsky-investicni-fond-(EIF-European-Investmen)

epravo.cz. (2012). *Nový Občanský zákoník - 16. Obchodní závod, pobočka*. Načteno z epravo.cz: <https://www.epravo.cz/top/aktualne/novy-obcansky-zakonik-16-obchodni-zavod-pobočka-87765.html>

Evropská unie. (2020). *Jak založit evropskou společnost (SE)*. Načteno z Evropská unie: https://europa.eu/youreurope/business/running-business/developing-business/setting-up-european-company/index_cs.htm

Forbes. (2018). *TOP 10 Forbes Startup roku*. Načteno z Forbes: <https://www.forbes.cz/startup-roku-2018-prvenstvi-obhajilo-kiwi-na-druhem-miste-je-prekvapeni/>

Gascoigne, J. (2016). *From Startup to Scaleup: What We're Changing As We Make The Transition*. Načteno z Buffer: <https://open.buffer.com/from-startup-to-scaleup-what-were-changing-as-we-make-the-transition/>

Graham, P. (Paul Graham 2012). *Startup = Growth*. Načteno z Paul Graham: <http://www.paulgraham.com/growth.html>

Hrtúsová, T., & Novák, R. (2019). Start-upy v ČR: State of Play. *Ekonomické a strategické analýzy*. Načteno z

https://www.csas.cz/content/dam/cz/csas/www_csas_cz/Dokumenty-korporat/Dokumenty/Analytici/analyza_start_upy_v_CR_2019_07.pdf

Chohan, U. W. (2017). Initial Coin Offerings (ICOs): Risks, Regulation, and Accountability. *SSRN Electronic Journal*. doi:<http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.308>

Investopedia. (2019). *What is Scalability*. Načteno z Investopedia.com: <https://www.investopedia.com/terms/s/scalability.asp>

ipodnikatel.cz. (2011). *Evropská společnost (SE) – kapitálová obchodní společnost založená evropským právem*. Načteno z ipodnikatel: <https://www.ipodnikatel.cz/Zalozeni-obchodni-spolecnosti/evropska-spolecnost-se-kapitalova-obchodni-spolecnost-zalozena-evropskym-pravem.html>

ipodnikatel.cz. (2014). *Začít podnikat na živnost nebo založit obchodní společnost aneb Jak vybrat vhodnou právní formu podnikání?* Načteno z ipodnikatel.cz: <https://www.ipodnikatel.cz/Zahajeni-podnikani/zacit-podnikat-na-zivnost-nebo-zalozit-obchodni-spolecnost-aneb-jak-vybrat-vhodnou-pravni-formu-podnikani/Zivnost-nebo-obchodni-spolecnost.html>

Jansa, L. (2010). *Jak chránit podnikatelský nápad?* Načteno z pravoIT: <http://www.pravoit.cz/novinka/jak-chranit-podnikatelsky-napad>

JVTP. (2019). *O společnosti*. Načteno z JVTP: <http://www.jvtp.cz/o-nas/o-spolecnosti.html>

Keiretsu Forum. (2018). *Keiretsu Forum*. Načteno z Startup report 2017/2018: <https://keiretsuforum.eu/cs/pro-media/startup-report-2017/2018-ke-stazeni.html>

Kiwi.com. (2019). *O nás*. Načteno z Kiwi.com: <https://www.kiwi.com/cz/pages/content/about>

Klečka, D. (2016). *Výhody registrace ochranné známky*. Načteno z Právní prostor: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/obcanske-pravo/vyhody-registrace-ochranné-znamky>

Kollmann, T., Stoeckmann, C., Hensellek, S., & Kensbock, J. (2015). *EU Startup Monitor*. Essen: University of Duisburg-Essen, Department of Economics and Business Administration. Načteno z <https://europeanstartupmonitor.com/>

Mareš, S. (2008). *Zdroje financování podniku*. Praha: Vysoká škola finanční a správní.

- McClure, D. (2013). *What is the meaning of startup*. Načteno z Quora:
<https://www.quora.com/Entrepreneurship/What-is-the-proper-definition-of-a-startup>
- Mokřý, L. (2019). *Právní stránky založení startupu*. Načteno z Právní prostor:
<https://www.pravniprostor.cz/clanky/obchodni-pravo/pravni-stranky-zalozeni-startupu>
- Nařízení komise EU č. 651. (2014). *Úřední věstník Evropské unie*.
- Novalia. (2019). *NOVALIA pro STARTUPY*. Načteno z Novalia:
<https://www.novalia.cz/novalia-pro-startupy/#offers>
- Novotný, J., & Šašek, P. (2017). *Právní základy podnikání 1. díl - Právní úprava podnikání, závazkové vztahy, pracovní právo*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni.
- Obchodní rejstřík. (2020). *Obchodní rejstřík*. Načteno z justice.cz:
<https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik>
- ochrananapadu.cz. (2019). *Doménový svět*. Načteno z ochrananapadu.cz:
<https://www.ochrananapadu.cz/domenovy-svet/>
- ochrananapadu.cz. (2019). *Ochrana brandu*. Načteno z ochrananapadu.cz:
<https://www.ochrananapadu.cz/ochrana-brandu/>
- ochrananapadu.cz. (2019). *Ochranné známky*. Načteno z ochrananapadu.cz:
<https://www.ochrananapadu.cz/ochranne-znamky/>
- Pavlů, S. (2014). *Akciová společnost dle ZOK (2014)*. Načteno z hblaw.eu:
<https://www.hblaw.eu/l/akciová-společnost-dle-zok-2014/>
- Pázmányová, V., & Bencová, E. (2016). *Vedľajšie dojednania k akcionárskej zmluve – tag-along, drag-along, shootout*. Načteno z epravo.sk:
<https://www.epravo.sk/top/clanky/vedlajsie-dojednania-k-akcionarskej-zmluve-tag-along-drag-along-shootout-3217.html>
- Peráček, T., Mucha, B., Brestovanská, P., & Kajanová, J. (2018). Simple company on shares as startup support tool. Bratislava, Slovensko.
doi:<https://doi.org/10.11118/actaun201866061601>

- Reiff, N. (2018). *The Most Successful ICOs of All Time*. Načteno z Investopedia: <https://www.investopedia.com/tech/most-successful-icos-all-time/>
- Sanz, L. (2017). *Workshop on the role of STPs and Incubators in innovation eco systems*. Načteno z Europa.eu: https://ec.europa.eu/jrc/sites/jrcsh/files/iasp_luis_sanz.pdf
- Seneši, N. (2017). *Porovnanie j.s.a. a s.r.o.* Načteno z podnikajte.sk: <https://www.podnikajte.sk/jednoducha-spolocnost-na-akcie/porovnanie-jsa-sro>
- Slovak Business Agency. (2019). *PREČO JE JEDNODUCHÁ SPOLOČNOSŤ NA AKCIE VHODNÁ PRE STARTUP?* Načteno z sbagency.sk: http://www.sbagency.sk/sites/default/files/preco_je_jednoducha_spolocnost_na_akcie_vhodna_pre_startup2019_edit.pdf
- Staněk, K. (2016). *Právo pro startupy II: Firma – Základní dokumenty*. Načteno z tyinternety: <https://tyinternety.cz/startupy/pravo-pro-startupy-ii-firma-zakladni-dokumenty/>
- Startupmap. (2020). *Startupmap*. Načteno z Mapa startupů v ČR: <http://www.startupmap.cz/>
- Švanda, M. (2018). *Drag-along, tag-along, deadlock – vedlejší dohody společníků v praxi*. Načteno z epravo.cz: <https://www.epravo.cz/top/clanky/drag-along-tag-along-deadlock-vedlejsi-dohody-spolecniku-v-praxi-108236.html>
- Uhlířová, M. (2015). *Základy práva pro studenty Ekonomické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích.
- ústředný portál veřejnej správy. (2017). *ústředný portál veřejnej správy*. Načteno z Jednoduchá spoločnosť na akcie: https://www.slovensko.sk/sk/zivotne-situacie/zivotna-situacia/_jednoducha-spolocnost-na-akcie/
- Vajdová, Š., Málek, J., & Roučková, K. (2020). *Novela zákona o obchodních korporacích aneb jaké změny přinese*. Načteno z epravo.cz: <https://www.epravo.cz/top/clanky/novela-zakona-o-obchodnich-korporacich-aneb-jake-zmeny-prinese-110700.html>
- Veber, J., Srpová, J., & kolektiv. (2012). *Podnikání malé a střední firmy*. Praha: Grada Publishing.

- Zákon 455/1991 Sb., příloha 4, Živnostenský zákon, v aktuálním znění. (1991).*
- Zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách . (2003).*
- Zákon č. 455/1991, §2, Živnostenský zákon, v aktuálním znění. (1991).*
- Zákon č. 513/1991 Zb., obchodný zákonník. (1991).*
- Zákon č. 89/2012 Sb., § 420, Nový občanský zákoník, v aktuálním znění. (2012).*
- Zákon č. 89/2012 Sb., § 502, Nový občanský zákoník, v aktuálním znění. (2012).*
- Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodní korporacích. (2012).*
- Zuza, M. (2018). *5 důvodů, proč Váš startup přeměnit na s.r.o. co nejdříve.* Načteno z
zakladam.cz: <https://www.zakladam.cz/blog/2018/05/14/5-duvodu-proc-vas-startup-zalozit-jako-s-r-o-co-nejdrive/>

Seznam obrázků

Obrázek 1: Přerod startupu do klasické společnosti.....	16
Obrázek 2: Životní cyklus startupu.....	17
Obrázek 3: Společnosti s hodnotou vyšší než 1 miliarda dolarů.....	18

Seznam tabulek

Tabulka 1: Právní formy podnikání v ČR.....	12
Tabulka 2: Porovnání vybraných právních forem podnikání.....	48
Tabulka 3: Ekonomická analýza společnosti Chytrý Honza, a.s.....	52
Tabulka 4: Ekonomická analýza společnosti Ušetřeno.cz, s.r.o.....	53
Tabulka 5: Ekonomická analýza startupů – akciových společností.....	55
Tabulka 6: Ekonomická analýza startupů – společností s ručením omezeným.....	57
Tabulka 7: Ekonomická analýza startupů – závěrečné porovnání.....	59

Seznam grafů

Graf 1: Společnosti dle právní formy podnikání.....	40
Graf 2: Startupy dle právní formy podnikání.....	40
Graf 3: Vznik nových společností.....	42
Graf 4: Vznik nových startupů.....	42
Graf 5: Počet zaměstnanců ve společnostech.....	43
Graf 6: Počet zaměstnanců ve startupech.....	44
Graf 7: Porovnání ROE.....	60
Graf 8: Porovnání ROA.....	61
Graf 9: Porovnání rychlosti obrátu aktiv.....	61
Graf 10: Porovnání doby obrátu pohledávek.....	62
Graf 11: Porovnání doby obrátu dluhu.....	62
Graf 12: Porovnání pohotové likvidity (2. stupně).....	63
Graf 13: Porovnání celkové zadluženosti.....	63